

Debata w Izbie Gmin nad planem gospodarczym

Krytyka układu anglo-amerykańskiego przez min. Daltona

Wszystko wskazuje na to, że Wielka Brytania jest zagrożona poważnym kryzysem ekonomicznym. Przedstawiony przez premiera Attlee wczoraj program walki z piętrzącymi się trudnościami spotkał się z ostrą krytyką prasy brytyjskiej szczególnie zaś ze strony opozycji w łonie samej Labour Party.

London. (PAP) Podczas debaty nad rządowym planem gospodarczym zabrał głos minister finansów Dalton, który przedstawił sytuację finansową Wielkiej Brytanii. Powtórzył on szereg cyfr, jakie podał premier Attlee w sprawie wyczerpującego się zapasu dolarów w Wielkiej Brytanii. Mówca poruszył również problem, związany z niekorzystnymi dla Wielkiej Brytanii postanowieniami finansowego układu anglo-amerykańskiego. Dalton zaznaczył, że układ ten zawiera punkty, które nie odpowiadają interesom brytyjskim. Podczas rokowań anglo-amerykańskich w ubiegłym roku przedstawiciele Wielkiej Brytanii czynili wszystko, co możliwe, aby postanowienia te zmienić. Wysiłki te spełzyły jednak z różnych przyczyn na niczym.

Minister Dalton podał następnie, że w pierwszym półroczu 1947 r. sytuacja finansowa Wielkiej Brytanii uległa raptownemu pogorszeniu się, gdyż należało starać się o dolary dla opłacenia zakupów w Stanach Zjednoczonych. Zdaniem brytyjskiego ministra finansów, fundusz dolarowy zostanie wyczerpany prawdopodobnie w październiku 1947 r. Nie jest jednak wykluczone, że nowo wprowadzenie szeregu ograniczeń gospodarczych — zapas dolarów starczy do końca br. Wspominając o kredycie w wysokości 500 milionów dolarów, jaki Wielka Brytania posiada w Kanadzie, Dalton zakomunikował Izbie Gmin, że również Kanada znajduje się w obliczu trudności

gospodarczych. W związku z tym, Kanada nie życzy sobie, aby Wielka Brytania wyczerpała więcej niż 50% kredytu w Kanadzie. Praktycznie biorąc, Wielka Brytania liczyć więc może jedynie na kredyt w wysokości 250 milionów dolarów w Kanadzie. Z kolei omówił minister Dalton sprawę redukcji brytyjskich sił zbrojnych. Zaznaczył on, że demobilizacja, o której mówił premier Attlee, pociągnie za sobą oszczędności w wysokości 200 milionów funtów rocznie.

OPOZYCJA LABURZYSTÓW GŁOSUJE PRZECIWIW RZĄDOWI

London. (PAP). Jak już podaliśmy, poważna grupa członków Labour Party krytykuje plan gospodarczy, przedstawiony przez premiera Attlee. Grupa ta zapowiada, że o ile nie otrzyma odpowiednich wyjaśnień, będzie głosowała przeciwko rządowi. W związku z tym odbędzie się w najbliższych dniach nadzwyczajna konferencja grupy parlamentarnej Labour Party. W kuluarach Izby Gmin krąży uporczywie pogłoski o nowej „rewolucji” w łonie Labour Party.

London. (PAP). W ostatniej chwili donoszą, że opozycja głosowała przeciwko rządowi.

W kołach rządowych przypuszczano, że opozycja, mimo krytyki pod adresem rządu, poprze plan gospodarczy, względnie powstrzyma się od głosowania. Okazało się jednak, że opozycja postanowiła demonstracyjnie głosować przeciwko rządowi.

nach Zjednoczonych znajduje się „św. Mikołaj”, nawiązał zaś ściślejszy kontakt z krajami Europy wschodniej i Związkiem Radzieckim.

Posel Zilliacus zalecał rządowi, by wznowił rokowania handlowe z rządem radzieckim, które zostały niedawno z powodu istniejącej różnicy zdań, a dalej domagał się od rządu, by w swej

Pertraktacje finansowe z USA

London. (PAP). W związku z realizacją zarządzeń oszczędnościowych rządu Partii Pracy wkrótce mają rozpocząć się rozmowy pomiędzy delegacją, wyłonioną przez ministerstwa skarbu i spraw zagranicznych a przedstawicielami rządu amerykańskiego. Wielka Brytania zwróciła się do Stanów Zjednoczonych z prośbą o umożliwienie dyskusji na temat sytuacji walutowej Wielkiej Brytanii i związanych z tym innych spraw jak kwestii finansowych w strefie brytyjskiej w Niemczech. Koła miarodajne powtarzają zaprzeczenie ogłoszone już oficjalnie przez dzienniki londyńskie, jakoby premier Attlee miał stanąć ośobiście na czele misji udającej się do Stanów Zjednoczonych.

Wielka Brytania zamierza zaoszczędzić 140 milionów funtów szterlingów rocznie przez znaczne obcięcie dostaw żywności z krajów o wysokiej walucie. Chwilowo oszczędności te nie odbijają się być może na konsumencie, ponieważ Wielka Brytania posiada dość znaczne zapasy żywności. Ostatecznie jednak oznaczać to będzie dla obywatela brytyjskiego konieczność dalszego zacieśnienia pasa. Zredukowanie importu

polityce zagranicznej nie ulegał wpływowi opozycji konserwatywnej.

Zdaniem posła Zilliacusa, Wielka Brytania, dzięki ściślejszemu zbliżeniu z krajami Europy wschodniej i Związkiem Radzieckim, nie straci bynajmniej kontaktu ze Stanami Zjednoczonymi, lecz przeciwnie — znajdzie się wobec nich w lepszej sytuacji, będzie bowiem wówczas w roli równego partnera Waszyngtonu, zajmującego kierownicze stanowisko w polityce europejskiej, nie zaś w roli „błagającego o pomoc brankruta”.

budulca odbija się na budownictwie mieszkaniowym. Pierwszeństwo będzie miała budowa domów dla robotników w górnictwie, rolnictwie i przemyśle włókienniczym.

W dniu 5 sierpnia 1947 r. przyjechał do Polski jeden z największych impresario świata amerykański S. Hurak. Celem podróży jest wyszukanie nowych talentów polskich i zapoznanie się z potrzebami Filharmonii Warszawskiej. Mr. Hurak obiecał przysłać Filharmonii instrumenty i struny. Impresario amerykański (pierwszy od lewej) zwiedza ruiny Filharm. warszawskiej. Foto SAP.

Indonezja odrzuca mediację amerykańską Holendrzy nie opuszczają zajętych terenów

Paryż (PAP). Prasa donosi, że rząd indonezyjski odrzucił mediację Stanów Zjednoczonych w sporze z Holandią. Komunikat indonezyjski podkreśla, że sprawę napadu Holandii na Indonezję winna rozpatrzyć komisja ONZ, wobec czego pośrednictwo Stanów Zjednoczonych nie jest potrzebne.

Nowy Jork (PAP). Korespondent Associated Press donosi z Batawii, że Holendrzy nie mają

zamaru wycofać się z terenów zajętych w czasie 2-tygodniowych walk. W rozkazie dziennym dowództwa armii holenderskiej zostało ogłoszone, że w przyszłości operacje ograniczą się do utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenach zajętych przez holenderskie siły zbrojne na Sumatrze, Jawie i Madurze. W rozkazie dziennym dowódca morskich sił zbrojnych Holandii admirał Pink o-

świadczył, że obrona porządku i bezpieczeństwa polegać będzie na niedopuszczeniu na tereny okupowane przez Holandię broni oraz do eksportu towarów. Jak twierdzą w kołach holenderskich, oznacza to, że flota holenderska w dalszym ciągu będzie patrolowała wybrzeże, uniemożliwiająca Republice Indonezyjskiej utrzymywanie stosunków handlowych bez zgody Holandii. Holandia nadal będzie eksploatowała zajęte przez siebie tereny, wywożąc indonezyjski kauczuk, cukier, chininę itd.

Demilitaryzacja Japonii otoczona tajemnicą

Tokio (SAP). Amerykański delegat Sojusznicy Rady Kontroli Japonii, Atcheson, odmówił odpowiedzieć na szereg pytań radzieckich w sprawie rozwoju japońskiej produkcji przemysłowej, tu macząc swą decyzję tym, że Rada Sojusznicy jest pomaganiem gen. Mac Arthurowi, a nie zbieraniem informacji na użytek państw — członków Rady. Radziecka delegacja w Japonii stara się zebrać niezbędne informacje, dotyczące demilitaryzacji i demokratyzacji Japonii, jednak napotyka na znaczne trudności. Okresowe komunikaty amerykańskiej kwatery głównej pojawiają się z dużym opóźnieniem. Ostatni komunikat, wydany w lipcu, odnosi się do miesiąca kwiet-

nia i ZSRR chciałyby wiedzieć, co się działo w Japonii podczas tych trzech miesięcy.

Amerykańska okupacja we Włoszech

Rzym (PAP). W tutejszych kołach dziennikarskich żywo komentowane są krążące od kilku dni, pogłoski, iż amerykańskie jednostki wojskowe we Włoszech pozostaną do lutego 1948 roku. Podobno takie zarządzenia zostały już wydane.

W kołach tych twierdzą nawet, iż siły amerykańskie we Włoszech mogą być zwiększone, zwłaszcza gdyby Anglia, zgodnie z zapowiedzią, wycofała częściowo swe oddziały z Włoch.

Pożyczka dla Holandii

Waszyngton (API). Bank Międzynarodowy udzielił dziś pożyczki w wysokości 195 milionów dolarów rządowi holenderskiemu. Zastrzeżono, że suma ta zostanie użyta na odbudowę holenderskich zakładów produkcji, przyczyniając się w ten sposób do odbudowy Europy. Holandia nie ma prawa użycia tej pożyczki na żadne cele wojskowe ani żadne wydatki w holenderskich Indiach Wschodnich.

Konkurs dla górników

Katowice (PAP). Centralny Związek Zawodowy Górników przystąpił do zbierania źródłowych materiałów kronikarskich dotyczących historii ruchu zawodowego górników w Polsce, a w szczególności działalności Związku Zawodowego Górników w okresie przedwojennym.

W związku z tym CZZG rozpisał konkurs dla górników na najlepiej opracowane fragmenty przeżyć własnych i opisów kronikarskich, ilustrujących działalność ruchu zawodowego, walkę górników z wyzyskiem, udział w strajkach i demonstracjach przeciwko uciskowi kapitalistycznemu itp.

Za najlepszą pracę nadesłaną do dnia 1 listopada br. wyznaczono nagrody pieniężne.

Odrębne drogi aliantów w Niemczech

Moskwa. Omawiając bliskie rozmowy anglo-amerykańskie w sprawie Zagłębia Ruhry, dziennik „Trud” pisze, że stanowią one jeszcze jeden dowód odrębnej linii, po której kroczą oba te państwa w Niemczech. Postępowanie takie oznacza nową fazę ofensywy amerykańskiego kapitału w zachodnich Niemczech. Kapitał amerykański nigdy nie mogli się pogodzić z faktem, że kapitał brytyjski opanował po okupacji

Niemiec Zagłębie Ruhry. Obecnie, kiedy stało się jasne, że potrzeba nowych inwestycji w tym Zagłębiu, monopolistcy amerykańscy są zdecydowani na uzyskanie kluczowej pozycji. Uważają oni Zachodnie Niemcy za odskocznice w przeprowadzeniu planu zachodnio-europejskiego, zachęcając reakcję w zachodnich Niemczech, sabotując decyzje poczdamskie i prowadząc własną politykę w zachodnich strefach.

Wyroki śmierci w Grecji

London (PAP). Jak donosi z Aten Agencja Reutersa, 48 powstańców ujętych w ostatnich

Próba wyjścia z ślepego zaułka Utworzenie komisji 7 dla spraw Grecji

Nowy Jork (PAP). W usłowaniu znalezienia drogi wyjścia ze ślepego zaułka, w jakim ugrzęzła sprawa grecka — Rada Bezpieczeństwa wyłoniła komisję 7 narodów, która ma powziąć w tej sprawie konkretne decyzje. W skład komisji wchodzi Stany Zjednoczone, Związek Radziecki, Francja, Polska, Wielka Brytania, Australia i Kolumbia.

Uchwała o wyłonieniu komisji zapadła 10 głosami przy powstrzymaniu się delegata Związku Radzieckiego Gromyki. Powstrzymanie się delegata ZSRR od głosu należy uważać za zarezerwowanie sobie przez niego prawa sprzeciwu w stosunku do ewentualnej decyzji komisji na wypadek, gdyby próbowała ona powrócić do nie przyjętej przez Związek Radziecki rezolucji USA.

Decyzja o wyłonieniu komisji została powzięta po odrzuceniu kompromisowego wniosku polskiego, zgłoszonego na sobotnim po-

siedzeniu przez dr. Langego. Wniosek ten uzyskał głosy Związku Radzieckiego i Polski przy powstrzymaniu się pozostałych 9 delegatów.

Dalsze postępy armii demokratycznej

Paryż (PAP). Radiostacja demokratycznej armii greckiej ogłosiła komunikat o wzmożonej działalności bojowej na obszarze Tracji, zachodniej i Macedonii. Szczególnie ożywione walki toczą się w pobliżu Lerin. Opanowano kilka ważnych linii komunikacyjnych. W pobliżu Komotina przeważa komunikację kolejową między Aleksandropolisem a Salonikami.

dniach w Macedonii skazanych zostało w środę wieczorem na karę śmierci przez sądy wojskowe w Koziana i Sedes. Trzy kobiety aresztowane podczas obławy w Grawana w Macedonii, skazano na dożywotnie więzienie.

Zilliacus żąda wznowienia rokowań z ZSRR

London (PAP). Posel Zilliacus w przemówieniu wygłoszonym na posiedzeniu Izby Gmin krytyko-

wał politykę ministra Bevina. Wzywał on rząd, by przestał opierać się na przesłance, że w Sta-

Wszyscy niezadowoleni

CGT przeciw decyzji rządu w sprawie układu zarobkowego

Paryż (PAP). Biuro Centralnej Konfederacji Pracy (CGT), po posiedzeniu nadzwyczajnym, ogłosiło komunikat oświadczający, że stanowisko rządu zajęte wobec układu, zawartego między CGT a przedsiębiorcami nie sprzyja wytworzeniu atmosfery pokoju socjalnego i rozwojowi produkcji francuskiej. CGT postanawia ze swej strony ściśle przestrzegać układu i spowodować nowe spotkanie z przedstawicielami przedsiębiorców, celem zaznajomienia się z ich obojętnym stanowiskiem. Dzienniki francuskie wszystkich odcieni

politycznych ostro krytykują decyzję rządu, który odmówił zatwierdzenia zawartej w ubiegłym piątku między CGT a pracodawcami umowy w sprawie 11 proc. podwyżki płac.

Prawicowa „Epoque” podkreśla, że stanowisko rządu będzie miało jedynie negatywne skutki, podczas gdy układ między CGT a pracodawcami i dałby jedynie pozytywne rezultaty.

„Monde” stwierdza, że podwyżka planowana przez rząd jest nierealna gdyż nie uwzględniła rzeczywistych cen. Zdaniem dziennika jedynym sposobem powstrzymania wyścigu płac i cen jest usunięcie deficytu budżetowego, spowodowanego przerosłem wydatków na cele publiczne.

„Humanite” przypominając, iż rząd, który odmówił zatwierdzenia układu w obawie przed zwykłą cen, sam podwyższa ceny na pewne towary. Między innymi rząd podwyższył niedawno cenę samochodów Citroena. W ten sposób rząd w praktyce stosuje politykę wręcz przeciwną tej, którą publicznie wyznaje. Gazeta stwierdza, że decyzja rządu spowoduje głębokie rozgoryczenie wśród pracowników i nie przyczyni się do wytworzenia atmosfery sprzyjającej zwiększeniu produkcji.

Dziennik „Franc Tyreur”, przy pominięciu, że inicjatywa rozmów między CGT i pracodaw-

Zmiana taryfy pocztowej

Warszawa. (PAP) Z dniem 10 sierpnia br. zostały podwyższone stawki opłat pocztowych za usługi dodatkowe wykonywane na żądanie klientów. Między innymi opłata za polecenie wynosić będzie 15 zł., opłata za poswiadczenie odbioru przesyłki przez adresata 10 zł., opłata za pospieszne doręczenie 20 zł. Opłaty zasadnicze (za list, paczkę, przekaz itp. pozostają bez zmian.

Linia Śląsk-Łódź na ukończeniu

Sukces naszej energetyki

Energetyka polska, zniszczona przez działania wojenne i okupację, przeszła przez wyjątkowo ciężką zimę znacznie lepiej, aniżeli np. energetyka angielska, francuska czy czechosłowacka, które są przecież prawie nieknięte przez działania wojenne. Robotnicy, technicy i inżynierowie siłowni polskich w okresie zimowym do maksimum wykorzystali urządzenia, zapewniając ciągłość ruchu — co notowano jedynie w latach wojny w energetyce Związku Radzieckiego i St. Zjednoczonych. Jako specjalny przykład maksymalnego wykorzystania siłowni należy wymienić elektrownię „Elektro” w Łaziskach Górnych, która osiągnęła przy mocy dyspozycyjnej 107.000 kilowatów trwałą moc szczytową 104 tys. kilowatów i produkując 67 milionów kilowatogodzin. Oznacza to ponad 90 proc. wykorzystania urządzeń.

Wyczyn ten może zilustrować porównanie, że przeciętna w Polsce przedwojennej dla siłowni miejskich wynosiła około 30 proc. wykorzystania. Ten niebywały fakt stał się możliwym, dzięki wyjątkowemu nastawieniu brygady kotłowej pod kierunkiem

mistrza Stokala, przeznaczonej do likwidacji awarii. Ogółem energetyka polska podniosła swą moc w ciągu 1 kwartału br. o 116 tys. kw., tj. o 14 proc. mocy z 1946 r. W 1946 r. mieliśmy mocy dyspozycyjnej wszystkich siłowni centralnego zarządu energetyki 826 tys. kw. na 30 czerwca br. moc dyspozycyjna wzrosła do 942 tys. kw. Plan wzrostu mocy zostaj z nadwyżką wykonany.

Podkreślić należy fakt, że dawnie prace remontowe były wykonywane w Polsce wyłącznie przez fachowców zagranicznych. Odnosi się to zarówno do dużych siłowni jak i do drobnych jednostek. Dla remontu kapitalnego, a nawet dla okresowej rewizji maszyn sprowadzano monterów i inżynierów zagranicznych, którzy nie chcieli się dzielić swym doświadczeniem.

Z szerokiego programu inwestycyjnego już realizowanego, na uwagę zasługują czolowa inwestycja, a mianowicie budowa linii Śląsk — Łódź. Linia ta ma za zadanie umożliwienie współpracy między ośrodkami przemysłu śląskiego a Łodzią. Linia ta bu-

dowana jest w specjalnie szybkim tempie, gdyż uruchomienie jej zamierzone jest już zimą 1947/48 r. Na razie na obniżonym napięciu 100 tys. volt. Na ogół linie tego rodzaju budowane są w okresie 2 do 3 lat. Stosuje się przy budowie tej linii szereg no-

wości technicznych, np. rozstaw sieci dochodzący do około 500 metrów, co jest rzeczą zupełnie nową. Ogólny program inwestycyjny przewidziany jest na sumę ponad 4 miliardy zł, z czego w pierwszym półroczu wykorzystano już prawie 2 miliardy złotych.

Krwawy strajk w Tunisie

Powodem — kryzys gospodarczy i polityczny

Paryż. (PAP). Strajk powszechny w Tunisie i krwawe zajęcia spowodowane nakazem rekwizycji kolei żelaznych stanowią przedmiot ożywionych komentarzy prasowych.

Dzienniki podkreślają, że aczkolwiek bezpośrednim powodem strajku była odmowa Rezydencji Generalnej podwyższenia minimum egzystencji robotników tunińskich, to istotne przyczyny wypływają z głębokiego kryzysu gospodarczego i politycznego. Klęska suszy doprowadziła do trudnej sytuacji żywnościowej. Decyzje władz podwyższenia cen

chleba oraz obniżenia cen zboża wywołały powszechne niezadowolenie, spotęgowane faworyzowaniem urzędników francuskich w stosunku do pracowników tunińskich.

Unia generalna pracowników tunińskich UGTT, która dała nakaz strajku, grupuje elementy mużymańskie i nacjonalistyczne nie należące do CGT. Unia znajduje się w związku z nacjonalistyczną partią „Destour”, której przywódca Habib Bourguiba prowadzi w Kairze akcję antyfrancuską przy poparciu Ligi Arabskiej, ulegającej wpływow amerykańskiemu.

Zwraca uwagę fakt, że pracownicy zgromadzeni w CGT nie przyłączyli się do strajku, deklarując jedynie poparcie żądań podwyżki minimum egzystencji.

„Znajdujemy się — pisze „Humanite” — wobec klasycznej prowokacji reakcji kolonialnej, która popycha do zamieszek, aby tym łatwiej usprawiedliwić metodę represji. Należy dokładnie oświetlić przebieg wypadków, aby ustalić rolę Rezydencji Generalnej, gdzie nie brak wysokich urzędników, których wieży sympatii z nacystami i rządem Vichy nie zostały zapomniane. Trzeba zapamiętać żądania pracowników i polepszyć aprowizację. W ten

Dzieci polskie na Krymie

Samolotem do Simferopola

Warszawa (PAP). Zespół sanitariuszek, który odwoził dzieci polskie, zaproszone przez młodzież radziecką na wczasy do Artek na Krymie, po powrocie do Warszawy udzielił następujących informacji:

Pierwszym miejscem postoju samolotu był Kijów, skąd po 2 godzinach odpoczynku na lotnisku, dzieci odleciały do Sim-

feropola. Zostały one tam bardzo serdecznie przyjęte.

Po odpoczynku, kąpeli i przebraniu w białe ubranka, które są umundurowaniem obozów młodzieżowych w Artek i po oględzinach lekarskich dzieci polskie udały się luksusowymi autobusami w dalszą drogę.

Podróż do Artek, miejsca wczasów dzieci radzieckich które odznaczyły się wzorowym zachowaniem, dobrą nauką lub jakimś wyjątkowymi czynami, potraktowano jako wycieczkę krajoznawczą, zatrzymując się celem obejrzenia malowniczej okolicy, źródeł, winnic i górskich seperyn.

W Artek, swym polskim gościom dzieci radzieckie zgotowały niezwykle serdeczne powitanie. Dzieci polskie spędzą wczasy w pięknym domu pałacowym, położonym nad brzegiem morza.

Młodzież czeska w Uście

Ustka (PAP). Na zaproszenie Bratniej Pomocy Studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przybyła do Ustki czterdziestoosobowa grupa młodzieży akademickiej z Czechosłowacji. Zatrzymują się oni przez trzy tygodnie w Uście, gdzie pod jednym dachem z polskimi studentami wypoczną nad polskim morzem.

Z których krajów?

200 tys. żołnierzy wycofa W. Brytania

London (PAP). Korespondent Reutera podkreśla, że jak wynika z mowy premiera Attlee, do końca marca 1948 r. rząd brytyjski zamierza wycofać z terytoriów zamorskich około 200 tysięcy

żołnierzy brytyjskich. Wskazuje to na to, że rząd planuje wycofanie wojsk brytyjskich jeszcze z innych terytoriów poza Indiami, Grecją i Włochami, w których to krajach liczba wojsk bry-

tyjskich nie przekracza 70 tysięcy.

Wycofanie wojsk brytyjskich z wyżej wspomnianych trzech krajów pozwoli na ograniczenie liczby personelu brytyjskiego na odpowiednich liniach komunikacyjnych. Chociaż ministerstwo spraw zagranicznych zachowuje w tej sprawie milczenie, w kołach zawodzących dobrze poinformowanych sędzą, że ewakuacja wojsk brytyjskich z Włoch towarzyszyć będzie także wycofaniu wojsk brytyjskich z Austrii. Jednakże i w tym wypadku nie sposób naliczyć więcej niż 100 tysięcy ewakuowanych żołnierzy brytyjskich, podczas gdy premier Attlee zapowiedział cyfrę dwa razy większą.

Poza wspomnianymi krajami istnieje jeszcze następujące ośrodki brytyjskich sił zbrojnych za granicą: Niemcy, skąd, zgodnie z oświadczeniem Foreign Office, ewakuacja nie jest przewidziana. Palestyna, gdzie toczą się obecnie dochodzenia Rady Bezpieczeństwa, nie pozwalają na razie na ewakuację Środkowej Wschód. Zdaniem obserwatorów londyńskich, realizacja zapowiedzi premiera Attlee wymagałaby wycofania się Wielkiej Brytanii z Palestyny, lub też pokojowego załatwienia sprawy przez Radę Bezpieczeństwa do jesieni, przy jednoczesnym powzięciu decyzji znacznego obniżenia kontyngentów okupacyjnych w Niemczech.

Pożar lasów zlokalizowany

Wrocław (st). Jak nas informuje starostwo powiatowe w Bolesławcu, pożar lasów, jak i nawiadził ten powiat, należy uznać już za zlokalizowany dzięki energicznej akcji ratunkowej miejscowej ludności cywilnej, władz i organizacji, oraz jednostek Wojska Polskiego. Likwidację szalejącego żywiołu ułatwił silny deszcz, jaki w tych okolicach padał w ciągu czwartku i w nocy na piątek.

Trumanowi doradzają podróż do Moskwy

London (obsł. wł.). Dziennik „Evening Standard” donosi z Waszyngtonu, że na prezydenta Trumana wywierany jest przez wpływowe koła polityczne nacisk, aby jak najszybciej udał się do Moskwy, w celu przeprowadzenia rozmowy ze Stalinem. Bezpośredni kontakt miałby umożliwić wyjaśnienie obecnej sytuacji. Wysuwają się pro-

Panorama Raclawicka

w śródmieściu Wrocławia

Wrocław (st). Sprawa pomieszczenia „Panoramy Raclawickiej”, znalazła nareszcie swe rozwiązanie. Miejscem tym jest malownicze i zalesione Wzgórze Partyzantów, położone w centrum miasta, nad słynną fosą miejską. Wzgórze to zostało przed paroma tygodniami oczyszczone własnymi siłami przez Związek Ucze-

stników Walki Zbrojnej. Na samym szczycie tego najpiękniejszego zakątka w śródmieściu Wrocławia zostanie wybudowany specjalny budynek w formie rotundy. Jak się dowiadujemy, już wkrótce ma być rozpisany konkurs na urbanistyczne rozwiązanie pomieszczenia na Panoramy.

Wbrew zobowiązaniom Anglicy wzbraniają się przyjąć Niemców

Nota gen. Prawina do Rady Kontroli

Berlin (PAP). Władze brytyjskie zawiadomiły szefa Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, generała Prawina, że uważają swe zobowiązania odnośnie przyjęcia do strefy brytyjskiej 1,5 miliona Niemców repatriowanych z Polski za wypełnione. Przedstawiciel brytyjski podał w szczegól-

ności, że do dnia dzisiejszego przybyło już 1,4 miliona Niemców do strefy brytyjskiej, a pozostałych 100.000 Niemców, którzy w strefie amerykańskiej czekają na wypuszczenie ich do strefy bryt.

Generał Prawin wysłał w związku z tym notę do Rady Kontroli, w której to nocie zwraca uwagę

na okoliczność, że władze brytyjskie zobowiązały się przyjąć 1,5 miliona Niemców z Polski. Rząd polski nie może być odpowiedzialny za nielegalną infiltrację Niemców z różnych stron do strefy brytyjskiej, zwłaszcza, że przybyć nie mogli dostać się bezpośrednio z Polski wskutek braku wspólnej granicy między Polską a brytyjską strefą okupacyjną.

Gen. Prawin podkreślił w nocie, że cyfra 1,4 miliona Niemców przyjętych w brytyjskiej strefie, a podana przez przedstawiciela brytyjskiego, jest wygórowana. Należy przypuszczać, że cyfra ta obejmuje również Niemców, którzy przybyli z Polski do strefy brytyjskiej przed zawarciem układu o przesiedleniu Niemców do brytyjskiej strefy okupacyjnej, tj. przed 14 czerwca 1946 r. Według układu zaś, władze brytyjskie zobowiązały się przyjąć 1,5 miliona Niemców z Polski od chwili podpisania układu. W ziti nie br. władze brytyjskie oświadczyły, że czasowo przerywają repatriację Niemców wskutek mroźnego, uznając w ten sposób swój obowiązek przyjęcia dalszych transportów. Nota w końcu zaznacza, że w strefie brytyjskiej przyjęto dotąd nie więcej niż 1,3 miliona Niemców z Polski, wobec czego władze brytyjskie zobowiązane są przyjąć jeszcze 200.000 osób.

Nowy Jork. (PAP). Ministerstwo rolnictwa USA ogłosiło dane o nowych przydziałach żywności dla zagranicy. Komunikat wymienia m. in. 51 tysięcy ton pszenicy dla Japonii oraz 17 tys. ton dla Austrii. (w)

Gdy się żniwa kończą...

Zbiory zbóż w całym kraju są już na ukończeniu. Raporty, jakie nadchodzą o wynikach zbiorów, dają nam możliwość zorientowania się w naszych efektach i brakach aż do następnych żniw. Mimo ciężkich warunków powojennych w jakich się znajdujemy, mimo ostrej zimy i wiosennych powodzi, — zbiory zbóż mamy na ogół dobre. Zrobiliśmy wszystko na co nas było stać w naszych trudnych warunkach, osiągnęliśmy wyniki niewątpliwie dodatnie, lecz zdajemy sobie sprawę, że nie wystarczy, abyśmy mogli sami się wyżywić.

Minister Apropozycji Włodzimierz Lechowicz, na pytanie, jak planuje gospodarkę na rok przyszły — tak sprecyzował naszą sytuację aprowizacyjną:

— Myślą przeważającą naszej pracy w nadchodzącym roku, to jest w okresie do żniw 1948 roku, jest zgromadzenie poważniejszego zapasu zbóż, aby zapewnić o ile możliwości dostateczną i regularną zaopatrzenie ludności nierolniczej w chleb.

Pierwsze, dokładniejsze informacje o przebiegu żniw oraz dane o planach rozwiły nieco nasze wcześniejsze obawy. Daleka nam jednak do samowystarczalności, a poza tym należy się liczyć ze zmniejszeniem importu. Dlatego też musimy wcześniej zastosować szereg środków, które pozwolą na pełne i najlepsze wykorzystanie zasobów krajowych. Przy największej jednak naszej oszczędności i wysiłkach zabraknie nam ponad 600 tysięcy ton zboża, które musimy zakupić za granicą. Dodać należy, że nasza ciężka sytuacja zbożowa w poważnej mierze ratuje spodziewany w tym roku wyjątkowo dobry urodzaj kartofli, a wobec powiększenia obszaru uprawy, będziemy mogli być obficie zaopatrzeni w ten ważny produkt spożywczy.

Tak przedstawia się sytuacja żywnościowa u nas na najbliższy rok. A jak wygląda ta sytuacja w skali międzynarodowej?

Niedawno odbyła się w Paryżu Międzynarodowa Konferencja Zbożowa. Z wyników tej konferencji wynika, że sytuacja zbożowa w świecie w nadchodzącym roku nie będzie lepsza aniżeli w roku bieżącym. Produkcja zbóż wprawdzie się zwiększyła, ale jednocześnie poważnie wzrosło światowe zapotrzebowanie na zboże, — rezultat więc będzie ten sam. Zapotrzebowania te bowiem wynoszą około 50 milionów ton zboża, podczas gdy nadwyżki wywozowe państw eksportujących nie przekraczają 32 milionów ton. Brakuje więc światu „tylko” 18 milionów ton zboża.

Czemu to przypisać?

Przyczyn jest wiele. Przede wszystkim ciężka zima, która zmniejszyła urodzaje w wielu krajach Europy. Drugą przyczyną jest zwiększenie konsumpcji ziarna w krajach eksportujących, na skutek ogólnego podniesienia się stopy życiowej. Poważną pozycję stanowi również spalenie ziarna w celach hodowlanych, bowiem produkcja mięsa i nabiału na ogół lepiej się opłaca, niż sprzedaż ziarna. Do tego dodać należy wciąż jeszcze ciążące na zniszczonych krajach Europy straszne skutki wojny, a więc brak narzędzi, siły pociągowej, zniszczeń sprzętu gospodarskiego itp. Te braki właśnie sprawiły, że roczna produkcja zboża w Europie zmniejszyła się o przeszło 6 milionów ton.

Nie należy zapominać jeszcze o jednej ważnej rzeczy. Zdawało by się, że kilkuletnia, okropna w swych skutkach wojna, w wyniku przyniosła ubytek ludności, a tymczasem... Zaludnienie naszego globu w czasie wojny wzrosło od 3—5 procent. Przybyło więc do wykarmienia od 60 do 100 milionów ludzi, co posiada niewątpliwie duże znaczenie przy rozdziale światowych zasobów.

Czy Europa otrzyma całą brakującą ilość zboża z importu — trudno jest dziś przewidzieć. Zależy to od różnych czynników, niekoniecznie gospodarczych. Pomyślna koniunktura rolnictwa amerykańskiego nie może zahamować eksportu zbóż. Nie należy również zapominać o możliwościach dostaw zboża z ZSRR, na co liczy w tym roku szereg krajów.

Konferencja Zbożowa w Paryżu, biorąc pod uwagę duży deficyt zbożowy na świecie, zalecała dalsze stosowanie wszelkich możliwych oszczędności i ograniczeń w dziedzinie gospodarki zasobami zbożowymi. Wszystkie więc ograniczenia, jakie istniały w bieżącym roku muszą być stosowane dalej i na razie nie może być mowy o ich złagodzeniu.

Niewątpliwie, że tego rodzaju dalsze ograniczenia nie są dla przeciętnego obywatela, nękanego od 1939 roku restrykcjami aprowizacyjnymi — zbyt przyjemne, lecz musimy to sobie otworzyć powielić. są one konieczne dla osiągnięcia naszej równowagi gospodarczej. (w)

Fałszywe oskarżenia przeciwko Jugosławii

piętnuje marszałek Tito

Białogród. (obsł. wł.) Marszałek Tito w czasie rozmowy z naczelnym dyrektorem agencji Tanjug oświadczył, że fałszywe i bezpodstawne oskarżenia Grecji wniesione na forum Rady Bezpieczeństwa przeciwko Jugosławii nie

mogą w żadnym wypadku doprowadzić do polepszenia stosunków między Grecją i Jugosławią. Stanowisko podkomisji ONZ w Grecji faworyzujące we wszystkich wypadkach rząd grecki, nie może służyć sprawie pokoju na Bałkanach.

Przypominając oskarżenie o brygadzie międzynarodowej marszałek Tito, podkreślił, że rząd grecki i reakcja międzynarodowa szukają dowodów, by uzasadnić oskarżenie przeciwko Jugosławii, Bułgarii i Albanii. Usiłuje się przekonać świat, że Jugosławia miesza się w greckie sprawy wewnętrzne.

Mówiąc o incydentach na granicy austriackiej i włoskiej Tito podkreślił, że pewne koła wojskowe mocarstw zachodnich udzielają pomocy Ustachom, którzy przekraczają granicę dla celów terrorystycznych.

„Pragniemy żyć w dobrych stosunkach z wszystkimi naszymi sąsiadami — powiedział marsz. Tito — lecz w obecnej sytuacji nie widzę możliwości polepszenia stosunków z Grecją.” (gp)

pozycje, aby z Trumanem pojechali również do Moskwy Marshall i senator Vandenberg.

Doradcy Trumana, uważają, że jego bezpośrednia rozmowa ze Stalinem jest konieczna wobec groźby poważnego kryzysu światowego, spowodowanego m. in. zamaniem się finansowym Wielkiej Brytanii.

U podnóża Giewontu Lato w Zakopanem

Zakopane, w sierpniu.

Rzucona u samych stóp Tatr dawna, uboga osada góralska, nad którą malowniczo i majestatycznie rozpiął się poszarpany łańcuch szczytów górskich — posiada Zakopane niezwykle korzystne warunki naturalne. Uroczą tą miejscowość, osłoniętą z jednej strony prawie ścianą Giewontu, a z drugiej stokami Gubałówki, nadaje się znakomicie do celów leczniczych. Marzenia Chałubińskiego, aby tu stworzyć pierwszorzędną stację klimatyczną coś w rodzaju „polskiego Davos” spełniły się szybko i zwłaszcza łagodna słoneczna zima zakopiańska stała się atrakcją dla tysięcy chorych. Malownicze położenie u wstępu do Tatr otworzyło przed Zakopanem perspektywę rozkwitu i w innym kierunku. Uczyniły z niego mianowicie ważny punkt dla turystyki górskiej i dla sportów zimowych. Już te dwa czynniki zapewniły mu wyjątkowe, poniekąd stanowisko i stwarzały tytuł do szczególnego poparcia ze strony Państwa i społeczeństwa.

Zakopiańszczyzna

Atoli prócz powyższych niemałe znaczenie ma dla Zakopanego także ta okoliczność, że ludność tutaj jest z natury wyposażona we wrodzoną inteligencję, jest żywa, wesoła, a rozwiniętej wyobraźni i uzdolnienia artystycznego. W jej oryginalnym, prastarym języku, w utworach jej

fantazji znalazł nieoceniony materiał twórczy. Nowa sztuka, będąca wyrazem odrębnych cech plemienia polskiego, znalazła tu silniejsze niż gdziekolwiek oparcie. Zakopiańszczyzna obudziła w swoim czasie entuzjazm, stała się hasłem artystycznym chwili. Powstały pierwsze wspaniałe próby wcielenia jej form w budownictwo drewniane wyższego typu — (Witkiewicz). Cenne dzieło Matlakowskiego o zdobnictwie i spręcie na Podhalu dało impuls do dalszego gromadzenia motywów zakopiańskich. W poezji białej Zakopane „Skalnym Podhalem” Tetmajera, tym arcydziełem nastroju, plastyki i mocy.

Intelektualna rola Zakopanego jest niezaprzeczalnie wybitna. Jest coś niezwykle oryginalnego, że w tej do niedawna wsi góralskiej, spotkać można było kwiat inteligencji, dobór najświetniejszych przedstawicieli polskiej umysłowości; artystów, pisarzy i uczonych (Witkiewicz, Tetmajer, Karłowicz, Kasprówic, Makuszyński).

Zakopiańszczyzna, jako motyw w sztuce plastycznej przesiłiła się, ale pozostało jej dostojeństwo forpocztą tych dążeń, których ostatecznym wyrazem ma być osiągnięcie polskiego stylu. Tu snuło się marzenie o klasycznym teatrze polskim, a sama miara pomysłowości i wyjątkowości w tonie miejscowej atmosfery. Powstała biblioteka publiczna o zakroju naukowej pracowni, powstało muzeum tatrzańskie, w którym wykładał znakomici polscy pisarze i uczeni.

Do podniesienia znaczenia Zakopanego jako stacji klimatycznej i ośrodka turystycznego przyczyniła się nie mało budowa kolejki linowej na Kasprowy oraz kolejka na Gubałówkę. Natomiast szereg nowszych budowli, zwłaszcza przy ul. Krupówki, ul. Kościuszki i Rynku z cegły, żelaza i szkła, uderza i razi wprost oczy przybysza swą pretensjonalną brzydota, pozostaje bowiem w rażącym dysonansie ze starszymi dzielnicami, noszącymi w sobie jeszcze urok prostoty.

Stolica turystyki

Dziś można powiedzieć, że po latach martwoty z czasów okupa-

cji „śpiący rycerz” Giewontu obudził się całkowicie z letargu, Zakopane rusza się znów do życia i nie rezygnuje bynajmniej ze swych świetnych tradycji stolicy turystyki polskiej. Dzisiaj, gdy ta turystyka upowszechniona i masowa jest udziałem nie tylko bogaczy, lecz i wszystkich ludzi pracy, Zakopane pragnie iść z duchem czasu i przygotować się do nowych wielkich zadań wychowawczych. Winno bowiem stać się nie tylko stacją klimatyczno-leczniczą i ośrodkiem kultury turystycznej, lecz także stolicą czasów robotniczych, w ciągu których uczestnik uprawiałby racjonalną turystykę górską, ale miał także sposobność zbliżenia

się z tak bogatym, ludowym twórczym góraliskim oraz jego sztuką i literaturą.

Z pobieżnych na razie obliczeń wynika, że w obecnym sezonie goście wczasowi, rekrutują się głównie spośród pracującej inteligencji. Pracowników fizycznych jest stosunkowo niewiele. Przypuszczalnie przyczyną tego jest nieznajomość zalet zdrowotnych Zakopanego i brak odpowiedniej propagandy w ośrodkach robotniczych, a może konkurencja zachodnich uzdrowisk Polski.

Tutejszy Ośrodek Wypoczynkowy Funduszu Wczasów Pracowniczych (OWFWP) prócz starań o pomieszczenie i wyżywienie przy-

jezdnych, rozwija także działalność kulturalno - oświatową, obejmującą głównie tutejsze zagadnienia regionalne w celu zapoznania przybyszów z innych dzielnic kraju, z życiem, pracą i zwyczajami ludu podtatrzańskiego. Organizuje się więc odpowiednio odczyty, pogadanki, wieczory literackie i nastrojowe wieczornice góralskie. Urządza się wiele wycieczek w bliższe i dalsze okolice Zakopanego. Tak kierownictwo Ośrodka jak i kierownicy poszczególnych domów wypoczynkowych nie szczędzą wysiłków, by dać swym gościom nie tylko miły i wygodny wypoczynek, ale i pewną sumę niezapomnianych wrażeń. L. W.

Miasteczko szkół pod Strzelcami dla sierot po ofiarach terroru hitlerowskiego

Strzelce, w sierpniu.

Przez m. Strzelce droga wiedzie na Górę św. Anny i do Leśnicy. Droga ta posiada wszystkie wady i zalety dróg na tych terenach, t. zn. jest miejscami bardzo dobra, to znów bardzo zła, w sumie malownicza, a już na pewno niejednego podróżnego wprowadziła w błąd znakowaniem, gdy drogowask objaśnia, że jest jeszcze tylko 20 km. do danej miejscowości, a 500 mtr. dalej — że 30 km. Ostatecznie przy pewnej wnikliwości i spekulacyjnym podejściu można by i te trudności pokonać, dodając i odejmując, jeśli by na całej przestrzeni znajdowały się drogowaski. Niestety, na skrzyżowaniu, czy rozwidleniu dróg podróżny staje bezradnie i wówczas należy szukać kierunku według skońca i prawdopodobieństwa, jeśli się nie uzbroidło z góry w dokładną mapę.

Na Górze św. Anny

Minąwszy Kalinów i na szczycie wzgórza ruiny, zapadłego w ziemię wskutek obsunięcia się terenu kościółka oraz malowniczo położoną wieś Wysoką, „Wilis” bez wysiłku zdobywa Górę św. Anny, gdzie w otoczeniu starych murów i wirydaty, w cieniu przepysznych drzew wznosi się kościół barokowy pod wezwaniem Świętej. Rozciąga się stąd jeden z najpiękniejszych widoków na dolinę. Legenda głosi, że tu właśnie podczas polowania na jelenie czy zające jednego z przedstawicieli polskie-

go rodu Gaszynów ukazała się myśliwym św. Anna i miejsce zasłynęło cudami. W 1460 r. zbudowano kościół, który objął zakon OO. Franciszkanów. Wkrótce potem sprowadzono z Lyonu cudowną figurę Świętej z relikwią, a Leopold Gaszyna z Żerowa wielkie fundusze włożył na budowę kalwarii na wzór częstochowskiej. Po restauracji w 19 wieku kościół dotrwał w niezniszczonym stanie do dnia dzisiejszego.

Mylne jest wyobrażenie tych, którzy sądzą, że budowany obecnie pomnik „Czynu Powstańczego” na Górze św. Anny wzniesiony będzie na jej szczycie. Aby dotrzeć do terenu budowy, należy karkołomną serpentyną zjechać w dół do skalistego podnóża. Prace prowadzone przez Zw. Weteranów Powstań Śląskich są w pełnym toku. Budowany jest szkielet żelbetonowy. Ruszt żelbetonowy, stanowiący podstawę pomnika o rozmiarach 23 na 21 mtr., wykończono. Głębokość fundamentu w skale tej kolosalnej budowli wynosi 3 1/2 mtr., a wysokość do podestu 3 mtr. Sam pomnik składać się będzie z czterech potężnych pylonów każdy wielkości 3 1/2 na 4 1/2 mtr. Wysokość wraz z architrawem wyniesie 9 mtr.

W jednym z narożników podestu umieszczona będzie postać powstańca 6 metrowej wysokości. Płaszczyzny 4 pylonów o powierzchni 520 mtr. kw. ozdobią płaskorzeźby z różowego granitu, wykonane przez prof. Dunikow-

skiego. Pomnik uzupełnią cztery symboliczne figury, przeszło dwumetrowej wysokości, wyobrażające górnik, hutnika, wieśniaka i wieśniaczkę. Ogółem na pomnik zużytych będzie 70 wagonów różowego granitu.

U stóp pomnika 32 mtr. poniżej, w dolinie wznoszą się amfiteatralnie wykute w skale trybuny, dalej rozciąga się piękny dwustuhektarowy park narodowy.

Całkowite wykończenie szkieletu pomnika przewidziano jak wiadomo na połowę września na dzień uroczystego poświęcenia sztandaru, ufundowanego przez Warszawę Związkowi Weteranów Powstań Śląskich. Praca przy budowie zatrudnieni są przeważnie b. powstańcy, członkowie ich rodzin, osadnicy i repatrianci traktując ją jako zaszczytny obowiązek.

Troski burmistrza Leśnicy

Wspaniałą serpentyną zjeżdża się parę kilometrów w dół do Leśnicy. Z lewej strony rozpostrzał się obóz letni młodzieży ZWM-owskiej, z prawej — opustoszałe pola ze sterczącymi stogami zboża. Żniwa w okolicy tej wszędzie ukończono i dały one obfity plon.

Leśnica z niedużym ładnym rynkiem posiada obecnie 2.500 mieszkańców. Jedną jej troską jest odbudowa dwóch spalonych budynków b. magistratu niemieckiego i szkół. Burmistrz Kudzia z zapalem opowiada, jak to własnymi siłami zebrano 200 tys. zł. na zakup drzewa dla pokrycia dachem obu budynków i zabrakło tylko 73 mtr. sześc., o przydział których złożono podanie do Wydz. Budowlanego Urzędu Wojewódzkiego. Z chwilą zabezpieczenia murów dachem i wykończenia remontu systemem gospodarczym, Zarząd miejski, gnieżdżący się obecnie w paru pokojach ponemieckiego mieszkani, znajdzie pomieszczenie dla swoich biur. Szkoła powszechna 7 oddziałowa dla 340 dzieci położona przy trakcie do Góry św. Anny również wymaga odnowienia i nowego dachu.

Zakład naukowo-wychowawczy

Zakład naukowo-wychowawczy w Leśnicy, przeznaczony głównie dla sierot i półsierot po ofiarach terroru hitlerowskiego — to olbrzymi kompleks 21 budynków, łączący z mieszkalnymi i gospodarczymi. Mieści się tu dawniej niemiecki zakład dla dzieci umysłowo chorych, urządzony na wzór samowystarczalnego miasteczka. Ręka nieszczyśliwska nie oszczędziła i tego zakładu.

Dyr. Grabowski i kierownik administracyjny Jankiewicz informują, że w przyszłości będą tu prowadzone szkoły od przedszkola do liceum włącznie, na razie jednak czynne są: szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum. W internacie przebywa 164 młodzieży obojga płci, w tym ok. stu sierot i półsierot. Z miejscowej młodzieży dochodzącej

kształcą się przeszło 100 uczniów i uczennic.

Na odbudowę zakładu Min. Od budowy przeznaczono w tym roku 1.400 tys. zł., z Funduszu Odbudowy Szkół natomiast przyznano 7 1/2 miliona zł. Do 20 października br. będzie wykończony i oszklony wielki budynek posiadający 20 sal wykładowych i 2 jadalnie, zaopatrzone w nowoczesne urządzenia, jak 4 kotły parowe pojemności 300 litrów każdy, chłodnię elektryczną, bezkafłowe do kisenia kapusty itd. Na internat przyznano w br. ogółem 240 tys. zł. kredytu.

Przy Zakładzie naukowo-wychowawczym znajduje się 4 hektarowy ogród owocowo-warzywny i stu hektarowy majątek rolny. Majątek był zdewastowany, ocalały jedynie maszyny, odczuwa się więc poważny brak inwentarza żywego.

Powiat strzelecki w niedługim czasie zaspokoi potrzeby w zakresie szkolnictwa. Dziś już w przeciwieństwie do innych powiatów — posiada liczne szkoły, w których prowadzone są i ósme klasy jak np. w Strzelcach, Izbicku, gdzie jest gimnazjum rolnicze, w Zawadzkiem i Kłonowskiej.

B. Piotrowiczowa.

Zgon

Wandy Siemaszkowej

Warszawa (PAP). Dnia 6-go sierpnia bm. w Zarnowcu pow. olkuski przeżywszy 79 lat znakomita artystka dramatyczna Wanda Siemaszkowa.

Wanda Siemaszkowa po ukończeniu studiów dramatycznych rozpoczęła pracę na scenie krakowskiej w r. 1887. Gra następnie w przerwy przez 32 lata we Lwowie, stąd przenosi się do Warszawy, gdzie występuje w teatrze „Rozmaitości”, następnie „Reducie” Osterwy, z kolei gra w teatrze im. Wyspiańskiego w Katowicach i w teatrze bydgoskim. W latach 1924—1926 przebywa w Ameryce, gdzie prowadzi prace kulturalno-propagandową wśród emigracji polskiej.

W czasie okupacji przebywała w Wieliczce, gdzie na tajnych kompletach prowadziła lekcje dykcji i deklamacji. Po wojnie objęła dyrekcję Teatru Ziemi Rzeszowskiej, który prowadziła do ostatniej chwili.

Zgon znakomitej tragiczki stał się dla niej niepowetowaną stratą dla sceny polskiej.

Prenumerata 3193

miesięczna 35 zł

kwartalna 100 zł

Wpłacać w Urzędach Poczтовых na konto P. K. O. Nr. I—4695

W Paryżu bardzo często w korytarzach kolei podziemnej spotyka się biedne rodziny, które handlują psami. Na zdjęciu biedna rodzina czeka na kupca. Chłopcy wierzą, że się... nie znajdą i będą mieli nadal w domu swoich towarzyszy zabaw
Foto SAP.

O tym trzeba pamiętać Książęta torowali drogę Hitlerowi

Rosjanie... Papan, spojrzaj, nowi jeńcy rosyjscy...! — mrucał w zdziwionym zachwycie starzec Hindenburg, gdy wieczorem 30 stycznia 1933 roku brunatne i czarne kolumny Hitlera z pochodniami w ręku przedelfowały w gigantycznym pochodzie przed jego prezydenckim obliczem, przed Papanem, Hitlerem, Goeringiem i Goebbelsem.

— ... Tylu Rosjan!.. —

Uwaga Hindenburga, dowodząca katastrofalnego zaniku pamięci i świadomości starego marszałka nie dotarła do wiadomości szeregowego ogółu, pilnie strzeżona przez nieliczne grono wtajemniczonych. Masy niemieckie nie mogły się dowiedzieć, do jakiego stopnia doszło zaciemnienie władz umysłowych Hindenburga.

Z upadkiem władz umysłowych nastąpił u Hindenburga wkrótce też upadek sił fizycznych, a w nie długi czas po tym, w lipcu 1934 r. agonizował.

Aby uchronić prezydenta Rzeszy w jego ostatnich przynajmniej dniach przed „czujnym okiem” Hitlera, Papan i Gestapo, polecił generałowi Fritschowi, rywalowi Hitlera, gracz nie mniej niż on niebezpieczny, choć nie tak zręczny, przewieźć chorego do miejscowości Neu-Neudeck w Prusach Wschodnich.

Major Karol Lange, jeden z dłużej żyjących przyjaciół niemieckiego króla, oświadczył wówczas z nieklamną radością, że wreszcie nadchodzi czas, gdy

„prawdziwe” Niemcy dojdą do głosu.

— Hitler za naszą zgodą i przy naszym poparciu zrehabilitował umysłowość niemiecką — powiedział major Lange. —

Czy uważa pan, że Hitler kiedykolwiek ustąpi? — zapytano wtedy majora.

— Istnieje testament marszałka w którym kronprinz wyznaczony został namiestnikiem Rzeszy.

— A jeśli Hitler nie zechce uznać tego testamentu?

— Honor niemieckiej szlachty i odwaga pruskich oficerów są gwarantami...

Z namowy junkra von Oldenburg-Januschau udał się kronprinz w ostatnich dniach lipca 1934 roku do swych posiadłości w pobliżu małego miasteczka Mikolajki na Mazurach.

Hitler jednak był obrotniejszy i szybszy od junkrów i generałów.

Dokładnie poinformowany przez Papanę i syna Hindenburga o planach szlachty i oficerów, polecił mniej więcej na 10 dni przed śmiercią marszałka strzec pilnie wszystkich dróg, prowadzących

do Neu-Neudeck. I podczas gdy generał von Fritsch zatrzymany został w Berlinie, odmówiono panu Oldenburg-Januschau, mimo kilkakrotnych jego prośb, dostępu do łóża umierającego prezydenta, rzekomo z polecenia lekarzy.

Hitler i Papan oczywiście nie krepowały wskazania lekarskiego. To też bez przeszkód naklonili Hindenburga do sporządzenia takiego testamentu, jakiego potrzebowali dla swoich celów.

Drugiego sierpnia zmarł Hindenburg.

Ledwo zamknął oczy, ogłosili publicznie odkomenderowani do Neu-Neudeck ministrowie, że Hitler z woli zmarłego stał się nie tylko kanclerzem Rzeszy, ale i wodzem narodu niemieckiego.

— ... Nawet gdyby dojdę miarę do rozlewu krwi... — brzmiały niegdyś groźby junkrów i generałów.

Czy padł choć jeden strzał? Czy podniósł się choć głos protestu?

Kronprinz, jak przyjechał, tak opuścił swą letnią rezydencję w Prusach, pokrywając i wrócił do Berlina.

W grę weszli niemieccy potentaci przemysłowi i sfery bankowe. Oni to uznali, że niemożliwe w tej chwili, aby na czele Niemiec stanął ktoś inny niż tylko prezydent do korony.

— Przed nami jest wojna, i to „nasza” wojna — mówiono w Es-

sen, Düsseldorfie i Kolonii. — Wojna to będzie straszna. W wysłęg pójdą bezwzględność i okrucieństwo. Nie wolno nam w żadnym wypadku obciążać „koronowanej głowy” odpowiedzialnością za to, co Niemcy będą musieli przedsięwziąć gwoździ zwycięstwa.

Przy tolerancji niemieckich pseudodemokratów, wysunęli junkrowie i oficerowie, kaprala Hitlera na arenę życia politycznego, aby przygotować naród niemiecki do rewolucji.

Później ten sam Hitler otrzymując od sfer wielko-kapitalistycznych nieograniczone pełnomocnictwo do tego wszystkiego, co działo się z jego rozkazów w Pradze, Warszawie, Oświęcimiu, w Norwegii, Francji i Rosji.

A ponieważ niemiecka szlachta i oficerowie uznali słuszność stanowiska sfer bankowo-przemysłowych, że nie nadszedł czas dla syna byłego cesarza, nie sięgnęli do rewolwerów. Przez to samo zsołdaryzowali się faktycznie z fałszerstwem testamentu Hindenburga.

Dziś niektóre czynniki starają się „wybielić” przeszłość, głoszą niewinność niemieckich książąt krwi i kapitału, współaktorów ko medii z testamentem Hindenburga i wielkiej tragedii wojny.

Ale narody wiedzą, kto stworzył Hitlera, a tym samym i wojnę.

Antoni Krzewina

Sluchamy radia

OGOLNOPOLSKI PROGRAM POLSKIEGO RADIA Z UWZGLĘDNIENIEM AUDYCYJ LOKALNYCH ROZGLOSNI KATOWICKIEJ

Sobota, 9 sierpnia
5.55 sygnał i zapowiedź tacji, 6.00 sygnał czasu i „Kiedy ranne wstają zorze”, 6.05 gimnastyka, 6.15 dziennik, 6.30 muzyka, 6.50 program na dzień bieżący 6.57 sygnał czasu, 7.00 muzyka, 7.15 wiadomości i przegląd prasy, 7.35 muzyka, 7.55 informacja ogólna, 8.05 skrzynka P.C.K., 8.15 koncert żywych, 9.00 koncert reklamowy, 11.57 sygnał czasu i hejnał, 12.04 zapowiedź programu, 12.06 wiadomości południowe, 12.10 melodie ludowe, 12.25 audycja dla wsi, 12.35 koncert Orkiestry Detej, 13.00 „Z mikrofonem po kraju”, 13.10 muzyka obładowa, 14.00 audycje informacyjne, 14.30 Scena i ekran”, 14.50 „Zwiedzamy Śląsk”, 15.00 muzyka taneczna, 15.20 audycja dla dzieci młodszych, 15.40 murzyńskie pieśni nabożne, 16.00 dziennik popołudniowy, 16.18 zapowiedź programu, 16.20 utwory wioloncelowe, 16.40 skrzynka techniczna, 16.50 pogadanka, gospodarza, 17.00 „Płyń sobotę po robotnic”, 18.50 muzyka, 19.50 zapowiedź programu, 19.00 „Tu mówi Śląsk”, 19.15 „Nowe książki”, 19.30 Jan Brahms: Trio C-moll, op. 101, 20.00 „Z życia kulturalnego”, 20.05 „Kobieta w świecie”, 20.10 audycja Komisji Opieki nad Zabytkami, 20.15 repertoar, 20.25 trzecia audycja z cyklu „Pieśń miłosna poprzez wieki”, 20.57 omówienie ważniejszych audycji dnia jutrzejszego i sygnał czasu, 21.00 dziennik wieczorny, 21.20 „Sprawy i ludzie”, 21.30 muzyka lekka, 21.45 słuchowisko, 22.10 wiadomości sportowe, 22.15 koncert Orkiestry Tanecznej P. R., 23.00 ostatnie wiadomości, 23.10 program na dzień następnny, 23.20 muzyka, 23.50 zapowiedź programu na dzień następnny, 23.55 z ostatniej chwili i sygnał czasu, 24.00 muzyka taneczna, 01.00 Hymn i koniec audycji.

Mimo trudności i przeszkód

Imponujący rozwój szkolnictwa na terenie Wałbrzycha

WAŁBRZYCH. W obliczu zbliżającego się roku szkolnego aktualną staje się sprawa przyszłości z pomocą miejscowemu szkolnictwu, borykającemu się od pierwszej chwili objęcia władzy przez administrację polską na Dolnym Śląsku z wielkimi trudnościami. Dotychczasowe subwencje Zarządu Miejskiego dla szkół wałbrzyńskich nie mogły zaspokoić wzrastających potrzeb rozrastającego się szkolnictwa powszechnego, skazanego przeto na rozwłazywanie piętrzących się trudności w znacznej mierze we własnym zakresie. Z drugiej strony świecąca pustkami kasa miejska nie była w stanie wypłacić większych dotacji, mimo że władze miejskie wykazują dość duże zrozumienie dla spraw oświaty, co nie przeszkadza jednak, aby przydział budynków dla szkół i lokali mieszkalnych dla nauczycieli stał pod znakiem zapytania.

Z nowym rokiem szkolnym uruchomione mają być na terenie miasta trzy nowe szkoły powszechne, a mianowicie: jedna przy ulicy Moniuszki (obok osiedla robotniczego), druga na Podgórzu przy ulicy Piotra Skargi i trzecia przy ul. Stalina. Otwarte zostaną także z dniem 1 września cztery szkoły

powszechne w powiecie wałbrzyńskim: w Strudze, Sobocieniu, Glińku Starym, i Głuszyca-Zmysłowicach. Poza tym na terenie miasta powstają: gimnazjum przysposobienia gospodarczego dziewcząt, gimnazjum chemiczne oraz średnia szkoła przemysłu chemicznego, która korzystać będzie z subwencji Zjednoczenia Kokso-Chemicznego i „Dalgazu”. Szkoła ta podlegać będzie Ministerstwu Przemysłu. Gimnazjum dla dorosłych, które otwarte zostaje także z dniem 1 września, wskutek braku odpowiedniego lokalu, znajdzie na razie pomieszczenie przy gimnazjum im Limanowskiego.

W chwili zakończenia roku szkolnego czynnych było w Wałbrzychu 7 szkół powszechnych, a w powiecie 37. Liczba nauczycieli, wykładających w tych szkołach, wynosiła 88 w mieście i 148 nauczycieli w powiecie. Z nowym rokiem szkolnym personel nauczycielski wzrosnie o dalsze 32 sily. Pozostaje to w związku z wzrostem liczby dzieci w wieku szkolnym. Podczas, gdy w poprzednim roku uczęszczało do szkół powszechnych 8.157 uczniów i uczennic, na nowy rok szkolny zapisanych zostało około 9.800 dzieci, przy czym cyfra ta ulegnie znacznemu zwiększeniu wobec spodziewanego powrotu kilku tysięcy rodzin górników z Francji i Belgii. 98 procent szkół ulegnie znacznemu zwiększeniu w obecną chwilę pałacem zagadnieniem jest nadal sprawa pomocy naukowych w poszczególnych szkołach, których brak daje się dotkliwie we znaki. Dotyczy to zwłaszcza przedmiotów fizyki i chemii. Nabywanie pomocy naukowych staje się niemożliwością dla większości młodzieży, nikt bowiem zarobkowi rodziców nie pozwalają na tak kosztowne wydatki. Nie mniej aktualną jest sprawa zaopatrzenia szkół w opał przed nadejściem zimy. Doświadczenie z ub. roku wykazało, iż odpowiednie zapasy węgla muszą być przygotowane znacznie wcześniej.

W walce z drożyzną

Wałbrzych. Miejskowa Komisja Specjalna odbyła ostatnio na terenie kilku większych zakładów przemysłowych, przeważnie na kopalniach, konferencje z pracownikami danych zakładów celem uaktywnienia udziału mas pracujących w akcji zwalczania drożyzny.

Chodzi o pierwszą w dziedzinie wciągnięcia do współpracy z Komisją Specjalną pracujących kobiet, które najlepiej są zorientowane w kwestiach, dotyczących cen, gdyż bezpośrednio czynią zakupy. Apel Komisji znalazł zrozumienie wśród zebranych pracowników i pracowników. Przyrzekli oni jak najdalej idącą współpracę. Podobna konferencja odbędzie się 10 bm. na kopalni „Mieszko”.

Kradzież ubrań

Wałbrzych — Do mieszkaniar Donika Litmana (Roli Żymierskiego 2) w czasie nieobecności domowników dostali się niewydumki na razie sprawcy i skradli 11 nowych garniturów męskich, przedstawiających wartość kilkuset tysięcy złotych.

Spekulantki z Kalisza

zostały aresztowane w Wałbrzychu

Wałbrzych. Z polecenia Komisji Specjalnej aresztowane zostały i osadzone w więzieniu mieszkanki Kalisza Maria Stasiak i Zofia Maćkowiak, które w celach

spekulacyjnych poczyniły zakupy większych ilości materiałów włókienniczych w Powszechnym Domu Towarowym w Wałbrzychu. Zakupione tu towary spekulantki miały przewieźć do Kalisza. Przy aresztowaniach znaleziono po 80 mtr. różnych materiałów.

Aresztowany został również rzeźnik Irenusz Michałowski z Solic-Zdroju za usiłowanie przekupienia komendanta posterunku M. O. w Solicach. Michałowski, na którego sporządzono protokół za przekroczenia cennikowe, wręczył komendantowi posterunku 5.000 zł., by ten anulował doniesienie, grożące mu poważnymi konsekwencjami karnymi. Komendant posterunku powiadomił o powyższym Komisję Specjalną, która zarządziła aresztowanie Michałowskiego.

O zwiększenie kadr milicji

mnożą się kradzieże pasów

Wałbrzych. W ostatnich dniach zanotowano dalszy wzrost kradzieży na terenie Wałbrzycha. Największa ilość kradzieży dotyczy pasów transmisyjnych. Pasy skradziono m. in. w tych dniach z tartaku szybu „Mieszko”, z koksowni kopalni „Bolesław Chrobry” i fabryki wyrobów lniańskich „Len” (Piotra Skargi 38). Władze śledcze prowadzą energiczne dochodzenia celem ujęcia sprawców kradzieży. Walka ze wzrastającą przestępczością jest mocno utrudniona ze względu na zbyt szczupłe kadry Milicji Obywatelskiej i brak środków lokomocji, które pozwalałyby na szybkie poruszanie się w terenie, od czego niejednokrotnie uzależnione jest ujęcie przestępców.

W tych warunkach jak najrychlejsze zwiększenie składu osobowego milicji staje się nieodzowne, podobnie, jak koniecznością staje się przydzielenie dla organów bezpieczeństwa potrzebnych pojazdów mechanicznych.

Łagodne kary przyczyną wypadków

Kiedy się skończy korsarstwo kierowców

Wałbrzych. Wzrastająca z każdym dniem ilość wypadków samochodowych zarówno na terenie miasta, jak i powiatu, wzbudza coraz większe zaniepokojenie wśród społeczeństwa, które domaga się od władz wszczęcia energicznych kroków celem zlikwidowania anarchii samochodowej.

Zbyt łagodne represje karne, stosowane dotychczas przez władze, powodują coraz większe rozuchwalenie kierowców pojaz-

dów mechanicznych, lekceważących sobie całkowicie zdrowie i życie ludzkie. Skutki tak łagodnego traktowania sprawców wypadków samochodowych doprowadziły ostatnio do tego, że przechodzenie z chodnika na chodnik grozi nieomal kalectwem.

Ruch uliczny w Wałbrzychu, a zwłaszcza w jego najruchliwszych punktach, nie jest dotychczas przez nikogo regulowany, jakkolwiek w miejscowościach o znacznie mniejszym nasileniu ruchu pojazdów mechanicznych na regulację ruchu największą zwraca się uwagę.

Na placu Grunwaldzkim samochód ciężarowy Zjednoczenia Przemysłu Węglowego najechał z tyłu na auto osobowe tegoż Zjednoczenia, zdążające od strony ul. Chrobrego. Skutkiem zderzenia znajdujący się w samochodzie osobowym trzej członkowie Komisji Weryfikacyjnej dla spraw mieszkaniowych zostali ranni. Jeden z nich doznał b. ciężkich obrażeń i przebywa na

kuracji w lecznicy Spółki Brackiej. Pozostałe dwie ofiary wypadku odniosły lekkie kontuzje. Równocześnie w dwóch innych punktach miasta zanotowano wypadki najechania pedałujących z nadmierną szybkością samochodów na przechodniów. Jeden ze sprawców, szofer na chwilę przed wypadkiem opuścił restaurację, gdzie obficie uraczył się alkoholem. Zbrodniczego szofera świadkowie zajęcia usiłowali zatrzymać, lecz zdołał on, zbiec samochodem.

W interesie bezpieczeństwa ludności korsarstwo samochodowe musi być jak najrychlej zlikwidowane i tego domaga się od odnośnych władz miejscowe społeczeństwo. Żadna kara nie może być zbyt surowa dla jadących w stanie nietrzeźwym lub uprawiających harce samochodowe, kierowców. Tylko surowy wymiar kary przyczyni się może do ukrócenia występnych wyczynów pewnego odłamu kierowców samochodowych i motocyklowych.

Prezesa Związku Kupców aresztowana w Kudowie

Kłodzko (rl). Przeprowadzona ostatnio w Kłodzku, Polanicy Zdroju, Dusznikach i Kudowie masowa akcja kontroli cen, kupców i targowisk dała niespodziewane wyniki. W Polanicy brało w akcji udział 15 osób, sporządzono 28 protokółów, w tym 9 karnych. W tej samej miej-

scowości aresztowany został współwłaściciel restauracji „Trocadéro” M. Kaczkowski, za pobieranie nadmiernych cen. I tak np. za gotowane jajko żądano w jego lokalu 30 zł. za litr piwa 200 zł. itp.

W Kudowie brało udział w akcji kontrolnej 18 osób sporządzono 38 protokółów, z tego 18 karnych. Za pobieranie nadmiernych cen został tam ukarany przedstawiciel poważnej firmy „Polski Len” K. Zajac. Niebywałą sensacją w Kudowie wzbudził fakt zaareztowania prezesa tuż Związku Kupców K. Babickiej.

wszystkie miejscowości i będzie przeprowadzana stale i systematycznie. Zwraca się przy tym uwagę że tak chłopcy przywożący żywność na targ, jak i uczelwicy kupcy nie będą w niczym poszkodowani. Kontrola jest skierowana wyłącznie i jedynie przeciwko spekulantom i nieuprawnionym handlarzom. Dużą pomoc w przeprowadzeniu kontroli okazały Zw. Zawodowe, partie polityczne, M. O. i Wojsko Polskie.

Podwyżka opłat tramwajowych

Wałbrzych. Z dniem 8 bm. wprowadzone zostały nowe podwyższone opłaty w komunikacji tramwajowej i trolejbusowej w Wałbrzychu. Nowa taryfa opłat przedstawia się następująco: bilety ramwajowe pojedyncze bez prawa przejeżdżania 8 zł., trolejbusowe 15 zł., bilety jednorazowe dla wojska (szeregowi i podoficerowie) 2 zł. Bilety miesięczne normalne i ulgowe ze zmienioną taryfą opłat obowiązywać będą od 1 września rb.

Ku czci Powstańców Wielkopolskich

więzionych w twierdzy kłodzkiej

KŁODZKO. Wśród bardzo wielu obozów, jakie gościł powiat kłodzki, znajduje się obóz Hufca Harcerzy z Gostynina (Mazowsze) na Czerwonej Górze w Krasnowicach Obóz rozbito 20. 7., a zakończony zostanie 10. 8. Poza szkoleniem, harcerze zwiedzają piękne okolice Ziemi Odzyskanych, w ciągu 3 dni pomagali przy żniwach miejscowym gospodarzom, zyskując przy tym przychylność ludności.

W dniu 2. 8. na Górze Parkowej w fortach twierdzy kłodzkiej, przy udziale I Krakowskiej Drużyny Harcerzy I i II Drużyny z Szędziszowa zorganizowano ognisko, poświęcone pamięci powstańców

wielkopolskich z 1863 r. więzionych w twierdzy kłodzkiej przez Niemców. Na ognisku obecny był miejscowy burmistrz, ksiądz proboszcz i okoliczna ludność, która z ust hufcowego J. Ciszewskiego dowiedziała się historii Kłodzka. Burmistrz miasta przyrzekł odpowiednio utrwalić pamięć powstańców z 1863 r.

W dniu 3 sierpnia Harcerski Klub Sportowy „Mazur” z Gostynina stoczył towarzyski mecz piłki nożnej z WIKS Włókniarz, Krasnowice w Krasnowicach, na który przybyła liczna ludność i harcerze z okolicznych obozów. Harcerze przegrali po dość zaciekłej grze 5:3 (2:2). Wieczorem na Czerwonej

Górze odbyło się przy wielkim udziale miejscowej ludności ognisko w wesołym nastroju Harcerze z Mazowsza podziwiają szybko tempo zagospodarowania i poszczególnych Ziemi Odzyskanych. (J. M.)

Bielawa. (Miech) W dzierzoniowskiej Bielawie, na skutek panującej tu suszy, ograniczone zostało używanie wody.

Przejęciowo zabronione zostało używanie wody studziennej, wody do kąpiel i podlewania ogródków. Miejscowe Zakłady Przemysłowe, wykorzystują wodę stawową.

Świat w pogoni za złotem

Refleksje na temat najnowszej książki gospodarzej

Od pierwszej wspomnianej w historii gospodarki planowanej Józefa biblijnego w Egipcie do nieporozumień kupieckich, które się zakończyły Saratogą, upłynęło z górą pół setki wieków.

Powstały przez ten czas i upadły potęgi polityczne, cywilizacje ginęły i szły na nawóz pod posiew nowych kultur, przesuwały się ośrodki zainteresowań i centra nerwowe życia — a motywy gospodarcze pozostał jeden, odwieczny, niemienny. Jak dzisiaj, tak i przed pięcioma tysiącami lat poczynały jednostki i państwa kierować jedno wielkie zagadnienie: pieniądze!

Nie uczono nas tego. Wtłaczano nam w głowy daty wojen i rozejmów, a już z całą dokładnością daty wstąpienia na tron i zgonu najmądrzejszych i najgłupszych władców. Wiemy — albo nader łatwo z pierwszego lepszego podręcznika dowiedzieć się możemy, kiedy panował Ludwik Dziecię czy Karol V. Obłąkany, choć jako żywo przez całe życie na nic nam to nie było potrzebne. Możemy określić dość dokładnie datę pobytu w Ameryce Kościuszki i Pułaskiego, ale nikt nam nigdy nie powiedział, skąd wzięli pieniądze na to bądź co bądź kosztowną podróż i jak sobie dali radę z komisją dewizową.

Zart na stronę. Potwierdza on tylko fakt, że uczono nas historii politycznej i o biedę kulturalnej, a o zjawiskach gospodarczych była mowa jedynie wtedy, kiedy zupełnie jawnie i decydująco wpływały

na losy świata. A i to przy historii Józefa więcej nam opowiadano o Putyfarze, niż o silosach, a przy Krezusie o inwokacji do Solona, zamiast o zmyśle bankierskim, a przy Bonie o jej trudnym charakterze, zamiast o sumach neapolitańskich, których nie umiano wyegzekwować.

Człowiek, który przez szereg lat dzierżył kierownictwo gospodarce kraju, który miał sposobność poznać najbardziej zakonserwowane śrubki maszyny państwowej, nie tylko dojrzał tę lukę, ale postanowił ją wypełnić.

Był minister przemysłu i handlu, był minister skarbu, twórca Gdyni, założyciel C. O. P.-u, inż. Eugeniusz Kwiatkowski, jest niewątpliwie najbardziej powołanym człowiekiem do ujawnienia wpływów gospodarczych na poczynania polityczne. Był przecież j. nym ze sterników nawy państwowej i przekonał się, że stosując analogie państwa do prawdziwego okrętu, czynnik gospodarczy należy uważać za motor. Motor — to nie jest sam okręt; ale to jedna z istotnych i bardzo ważnych jego części.

Działalność i znaczenie tego motoru pokazał nam Eugeniusz Kwiatkowski w dziele, zakrojonym na wielką skalę. Ukazał się pierwszy tom o 300 stronach, obejmujący dzieje gospodarce świata od czasów najdawniejszych po Wielką Rewolucję Francuską; na jesień zapowiedziany jest drugi, obejmujący wiek XIX i XX. Ogrom pracy. Dość powiedzieć, że na warsztacie autora leży 6000 notatek i wycinków — z takiej to bryły rzeźbiarz gospodarzy wykuwa swoje dzieło.

Zdawało by się, że treść całkowicie mieści się w tytule. „Zarys dziejów gospodarczych świata” określa czas i ciągłość tematu i określa jego myśl główną. Ale już na pierwszych stronach przekonywamy się, że nie kronika gospodarce jest przedmiotem dzieła, nie chronologiczne zestawienie faktów gospodarczych, ale ich przyczynowość i ich konsekwencje. A to już wchodzi w dziedziny filozofii.

„W historii politycznej główny akcent spoczywa na lądzie. Historię gospodarczą formują przede wszyst-

kim morze i arterie rzeczne” — czytamy na stronie 18. A na następnej:

„W porównaniu z historią polityczną, w której dominują cechy elitarne, indywidualne, osobiste — w historii gospodarce głównym aktorem są bezimienne masy ludzkie i rezultaty ich twórczego wysiłku.”

Albo: linie kierunkowe historii politycznej wyznaczone są przez postępującą się wstrząsająco rewolucyjność... Historia gospodarce zaś rozwija się raczej na torach ewolucyjnych. Skutki przewrotów politycznych wywołują się i konkretyzują stopniowo — skutki gospodarczych procesów ewolucyjnych są często światoburcze...

Tego rodzaju przygotowanie wprowadza nas odrazu nie tyle in medias res, ile na odpowiedni poziom myślenia.

Praktycznie można by z tego zrobić zarzut. Ciężki bądź co bądź wstęp odstrasza ludzi, przemoczących sześciolatnią bezmyślnością wojny. Nie wytrzymują go i rzucają książkę, odnosząc mylne wrażenie, że cała jest taka „niestrawna”.

Istotnie, może by należało w przyszłych wydaniach tę introdukcję przesunąć na koniec dzieła. Odwrócić się kolejność: zamiast tezy udowodnić faktami, wyciągnąć wnioski z faktów. Czytelnik zaś, chwycywszy odrazu przez znaną sobie w zarysach, a z zupełnie odmienną, niż przywykli, strony mu pokazaną historię, rozsmakuje się w łatwiejszej i ciekawiej reszcie i siłą rzeczy wraz z autorem będzie wyciągał wnioski.

Ta reszta jest podana interesująco i przystępnie. Co raz natrafia się na nowe zajmujące zestawienia, które nawet dla ludzi obeznych z przedmiotem stanowią pewnego rodzaju rewelację. Dość przytoczyć mało znaną rolę, jaką młocnicy morza Fenicjanie i Grecy odegrali w stosunku do łądowego, oparte go na rolnictwie Egiptu. Dość podkreślić doskonale rozdźwięk o kulturze arabskiej, któremu równo nie ma bodaj w polskim piśmiennictwie historycznym.

Jaki jest charakter książki?

Wolne posady

KULTURALNA młoda pani do zarządu domem poszukiwana. Zgłoszenia: Sołnice-Zdrój, poste restante „Doktor”.

PRZEDSIĘBIORSTWO przywatne poszukuje fachowca do nielowni. Oferty Czytelnik Bielski pod „Fachowiec”.

KUCHARKA lub podkuchenna potrzebna do restauracji. Oferty z podaniem warunków: Czytelnik Chorzów pod „Stala praca”.

SPÓŁDZIELNIA gminna Samopomocy Chłopskiej w Zarowiu, pow. Świdnica, tel. 16, poszukuje kierownika spółdzielni i odpowiedniego buchaltera. Warunki do omówienia na miejscu.

PRZEDSTAWICIELA do przyjmowania zamówień względnie pracującą w własnym rachunku, na terenie województwa śląsko-dąbrowskiego, przynajmniej Wytwórnia chemiczna. Oferty pisemne kierować: „PAP” Kraków, Rynek Główny 46, dla „2317”.

WIERTCZAK do wiercenia studzien potrzebni. Kraków, Krupnicza 18/4. 4445.

Bagryzista

(Bagiermajster) potrzebny od zaraz. Wynagrodzenie dobre. Zgłoszenia S. P. B. Katowice, ul. 3 Maja 23.

RUZYNOWANA stenotypistka maszynistka i ekspedientka spedycyjnego poszukuje prywatnie przedsięwzięcia. Oferty Czytelnik Gliwice pod „1894”.

POTRZEBNA tkaczka na krosno. Oferty Czytelnik Gliwice pod nr „6527”.

MAGISTRÓW farmacji i buchalterów aptecznych poszukuje Urzędnicza Spółdzielnia w Katowicach przy ul. Dąbrowskiej 23. Oferty należy składać w biurze personalnym.

POSZUKUJE dentystkę — wzgl. technika uprawionego. Oferty kierować Czytelnik, Nysa, pod „Dentystka”.

POSZUKUJE się zaraz tkaacza (kl). Warunki dobre — do omówienia. Oferty Czytelnik Katowice pod nr „2040”.

Poszukujemy od zaraz uczenia lub uczennicy biurowej. Zgłoszenia w kancelarii adwokatów dr. Stachal i Zublańskiego, Katowice, ul. Daszyńskiego 4/4. 2557g.

POSZUKUJE się osobę do prowadzenia gospodarstwa domowego, uczciwą, umiającą dobrze gotować, dla dwojga osób. Warunki bardzo dobre. Oferty do Działu Zachodniego Katowice pod „2904”.

STOLARZ ZOSTANIE PRZYJĘTY „Bobo” Katowice, Opolska 18/2. 2594g.

POSZUKUJEMY wykwalifikowanej sekretarki. Zgłoszenia: Spółdzielnia Spółdzielców, Katowice, ul. Mielnickiego 8, w podwórzu, II p.

UCZEN piekarski może się zaraz zgłosić: WELNOWIEC, ul. Powstańców 85, pow. Katowice.

SŁUŻĄCEJ na wyjazd do Warszawy do małżeństwa z dzieckiem, warunki bardzo dobre, poszukuje „Metal”, Katowice, Warszawska 11, godz. 9-15. 2501g.

SPAWACZA do cieżkiego ziomu oraz sofer na ciągnik potrzebni natychmiast. Zabrze, Ks. Klimasa 2, m. 2. 2600g.

POMOCNICA domowa uczciwa potrzebna. Katowice, Zabrska 5, m. 4. 2618g.

POMOC domowa z gotowa niem do wszelkiej pracy domowej potrzebna od zaraz. Zgłaszać się: Bytom, Dąbrowa-Miejska, restauracja, Zamek-Leśny. 2611g.

GOSPODIA do wszelkiej prace domowych potrzebna zaraz na dobrych warunkach. Referencje pożądana. Katowice, Słowackiego 22, m. 6. 2619g.

ZDOLNA gospodyni ze znajomością krawiectwa do samodzielnego potrzebna. Of. kier. Dz. Zach. Wrocław, Kościuszki 49 pod „Krawiec”.

DOZORCA najchętniej żonaty, starszy, z mieszkaniem i utrzymaniem, potrzebny od zaraz. Zgłaszać się: Bytom, Dąbrowa-Miejska, restauracja, Zamek Leśny.

SOLIDNY kupiec, mistrz piekarski, znajomość kalkulacji, księgowości poszukuje posady kierownika. Oferty Czytelnik Bielski pod „AH”.

SEKRETARZ KWALIFIKOWANY — RACHMISTRZ, lat 36, energiczny z długoletnią praktyką, poszukuje posady zarządcy, najchętniej w samorządzie. Oferty Czytelnik Katowice pod nr „2849”.

SZOFEK słusarz z praktyką wojskową i warsztatową poszukuje posady. Oferty Czytelnik Katowice pod „2861”.

CZELADNIK rzeźniczek z prawem jazdy poszukuje pracy. Zgłoszenia: Mokre, ul. Mikołowska 9. 2544g.

TECHNIK dentystyczny poszukuje posady od zaraz. Oferty do Działu Zachodni, Bytom, pod „12”.

CZELADNIK rzeźniczek poszukuje pracy w swoim zawodzie. Oferty do Czytelnika Gliwice pod „Fachowiec”.

SZOFEK z czerwonym prawem jazdy poszukuje odpowiedniej pracy. Oferty Czytelnik, Nysa pod „Szofer”.

OGRODNIK KWALIFIKOWANY, 20 lat praktyki i szkolenia, szuka posady. Zgłoszenia Dziennik Zachodni, Bytom pod „20” lat.

STARSZY majster wędliniarz poszukuje pracy. Oferty Dziennik Zachodni Wrocław pod „Solidny”.

ADMINISTRATOR majątku z fachowym wykształceniem i długoletnią praktyką poszukuje pracy. Zgłoszenia do Czytelnika w Gliwicach pod „Administrator”.

UCZCIWA wdowa lat 40 wraz z 12-letnim chłopcem poszukuje pracy jako gospodyni domowa u jednej osoby lub u małżeństwa bezdzietnego. Oferty Czytelnik Katowice pod nr „2885”.

MATURYSTA (rok Politechniki Śl.) szuka odpowiedniego zajęcia. Łaska — oferty Czytelnik Katowice pod „Matura”. 2590g.

KSIĘGOWY bilansista samodzielny z praktyką, przedsiębiorstwa, plan kont, przyjmie posadę w poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Czytelnik Chorzów pod „Samodzielny”.

SZOFEK bez nalogów, z czerwonym prawem jazdy, z kilkoletnią praktyką poszukuje pracy. Oferty Czytelnik Chorzów pod „Szofer”.

BOSCHA aparat do badania świec samochodowych kupię, Centrum Kamifiski, Poznań, Daszyńskiego 17.

DELEGATURA MINISTERSTWA PRZEMYSŁU i HANDLU w JELENIEJ GÓRZE Zawiadania

że wyznaczony przetarg na remanenty poniemieckie z 11 sierpnia przesuwa się na dzień 18 sierpnia, przetarg zaś ustny z 16 sierpnia na dzień 22 sierpnia. Wszelkie inne ogłoszone warunki przetargowe utrzymuje się w mocy.

DYREKCJA PAŃSTW. KOEDUKACYJNEGO GIMNAZJUM i LICEUM w SIEWIERZU k. ZAWIERCIA

poszukuje NAUCZYCIELI do następujących przedmiotów:

- 1. Języka polskiego z historią
2. „ biologii z geografią
3. „ matematyki z fizyką
Wychowania fizycznego śpiewu i zajęć praktycznych.

Zgłoszenia wraz z podaniem kwalifikacji uprasza się przysłać do Dyr. Gimnazjum. — Warunki materialne dobre, mieszkanie zapewnione. Miejsowość klimatyczna. Stacja kolejowa na miejscu. 3375

PAŃSTWOWA FABRYKA SZTUCZNEGO WŁÓKNA NR 7 w JELENIEJ GÓRZE

ogłasza PRZETARG

na dostarczenie 2 maszyn do pisania z długim wałkiem, 2 maszyn do liczenia elektrycznych oraz 2 maszyn do liczenia ręczn. w dobrym stanie. Oferty należy składać na adres podanej wyżej fabryki, ul. Karola Młarki 42, do dnia 15. 8. 1947.

Kupię

WANILINĘ STALĘ KUPUJEMY. Strówas, Kraków, Kapucyńska 3. 4377d

DYWANY perskie krajowe, naprawa, czyszczenie. Kupno, sprzedaż. Hussein Kerim, Katowice, Moniuszki 12, tel. 300-54. 4435d

Pompe ropy dwucylindrową do traktora marki ZETTELMEYER kupimy i dobrze zapłacimy

Ofertę prosimy kierować TARTAK Kol. Biskupska poczta Biskupiec — pow. Olesno Śl. 3348

ZJEDNOCZENIE Przemysłu Materiałów Wybuchowych zakupi pompę rotacyjną sprężoną z motorem (220/380 V) próżniową, wytwarzającą próżnię 70 mm i wydajności 30 litr./sek. Zgłoszenia kierować do Dyrekcji Zjednoczenia, Katowice, ul. Warszawska 6. 4372d

MEYNSKIE maszyny, urządzenia, przybory, poleca Hurtownia Ryb Bałtyk

MIKROSKOPY, nawet niekompletne kupię Wesołowski, Niedbański i S-ka, Łódź, Nowomiejska 3. 4366d

KORKI winne, piwne i inne zakupię: Majewski, Kraków, Florjańska 53. 4582d

KUPIE lodówkę elektryczną na nową lub w dobrym stanie. Oferty: Czestochowa, Narutowicza 1, Powroźnik sklep. (PAP) 4584d

PIEC pokojowy, statek paleniskowy, Głobisz, Katowice, Obiałów 8. 2609g

KUPIE lodówkę elektryczną. Oferty Czytelnik Katowice pod „2339”.

SPRZEDAM samochód ciężarowy „Magirus Diesel” 5-tonowy, rejestrowany. Oferty Dziennik Zachodni, Wałbrzych pod „Diesel”.

SPRZEDAM samochód osobowy marki AERO 2-cyl. otwarty sportowy w bardzo dobrym stanie, na chodzie, Bielsko, Stoneczna 1, tel. 26-98. 4564d

2 OPONY 16x4,5 oraz motocykl DKW 100 cm sprzedam okazujcie. Oferty Czytelnik Bielski pod „Oponec”.

BUECK osobowy 8-cylindrowy w bardzo dobrym stanie sprzedam. Katowice, Opolska 14. 2531g

PIANINO, fortepian krótki sprzedam. Oferty Czytelnik Katowice pod „Fortepian”.

MEYNSKIE maszyny, urządzenia, przybory, poleca Hurtownia Ryb Bałtyk

Sprostowanie

Termin otwarcia ofert przetargu nieograniczonego Państwowych Nieruchomości Ziemijskich w Opolu, ogłoszonego w Dzienniku Zachodnim dnia 8. 8. 1947 r., wyznaczony został na dzień 14. sierpnia 1947 r. godz. 12 w pokoju nr 170. Dział Ogłoszeń (PAP) 3382

ZARZĄD OKRĘGOWY ZWIĄZKU INWALIDÓW WOJENNYCH R. P. w KATOWICACH

ogłasza przetarg nieograniczony

na sprzedaż samochodu - autobusu markę „Opel-Blitz” po generalnym remoncie, w pierwszorzędnym stanie, na 30 miejsc siedzących.

Autobus można oglądać w garażach Związku w Katowicach, przy ul. Wojciechowskiego 46/48. Oferty winny być składane w zamkniętych kopertach z napisem „Oferta na kupno autobusu” w biurze Zarządu Okręgowego Z. I. W. R. P. w Katowicach, przy ul. Wita Stwosza nr 5, do dnia 20. 8. 1947 r. do godz. 12, po czym nastąpi otwarcie ofert.

Zastrzegamy sobie prawo dowolnego wyboru oferenta bez względu na wysokość kwoty oferowanej, lub też unieważnienie przetargu bez podania powodu. 3361

DYREKCJA PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM KOEDUKACYJNEGO i LICEUM w Siewierzu, k. Zawiercia

OGŁASZA

wpisy do wszystkich klas Gimnazjum Ogólnokształcącego i Liceum. — Wpisy trwają od 15. 8. do 28. 8. br. w Dyrekcji Gimnazjum od godziny 9-13. 3374

SPRZEDAM szczeniaki — francuskie buldogi. Wiadomość: Bytom, Piastowska 1/1. 2632g

MOTOCYKL 100 ccm w dobrym stanie sprzedam. Chorzów, Ligota Górnicza 53. 2540g

PARCELE budowlaną 870 m. kw. na Wymyślance w Mikołowie sprzedam zaraz. Oferty do Dziennika Zachodniego Katowice pod nr „2863”.

Oszczędna Pani Domu podaje latem CHŁODZIK MALTA do nabycia wszędzie Składnica: Katowice, Plac Wolności nr 11 Tel. 337-61

SPRZEDAM kompletne urządzenia fabryki termoplasty. Oferty pisemne: Pruszków, Mickiewicza 4-7. Wojciechowski. 4333c

SPYRYTUS metylowy, karbolinowy i olej roślinny sprzedaje M. Reiner, Sosnowiec, Prez. Bieruta 41, tel. 616-10. 2319g

RETINA Ha Ektar 3,5 światłomierz Bewl i aparat do powiększeń do sprzedania. Gliwice, tel. 51-79. 4530d

MEYNSKIE maszyny, przybory wszelkiego rodzaju, dostarcza firma Kanarek Kraków, Mazowiecka 35. 4401d

Ryby morskie

dorsz wędzony, dorsz surowy, karpie żywe, śledzie: solone, wędzone, piklingi, śledzie opiekane, śledzie zawlane, konserwy rybne — poleca HURTOWNIA RYB BAŁTYK Sosnowiec, ul. Głowackiego 1, tel. 630-25 3335

HURTOWNIA galanteria Peliks Aszyk, Łódź, Nowo Miejska 5, skrytka pocztowa 73, poleca wszelką drobna galanterię, bieliznę, bereoty, krawaty, biżuterię sztuczną, kosmetykę. Ceny przystępne. (PAP) 4585d

TOREBKI DAMSKIE, ceny niższe. Różne kolory. Wysyłamy za zaliczeniem. Wytwórnia torebek damskich, Łódź, Piotrkowska nr 115. 3895d

SAMOCHOÓD osob. DKW 4-cylindrowy oraz „Mercedes” 6-cylindrowy okazujcie sprzedam. Zgłoszenia w poniedziałek, wtorek od godz. 10-12 i od 16-18. Katowice, Mickiewicza 8, m. 7. 2570g

SPRZEDAM samochód ciężarowy marki „Bising” po generalnym remoncie, Sosnowiec Dańdowska, 11 listopada 11, tel. 62-490. 2500g

POSZUKUJE od zaraz mieszkania 3-4 pokoji komfortu w Gliwicach, najchętniej w dzielnicy willowej, za zwrotnością kosztów. Zgłoszenia kierować Czytelnik Gliwice pod nr „1896”. 2340g

MIESZKANIE 3 pokoje z kuchnią, łazienką w Chorzowie, ul. Wolności, zamienię na takie same w Łodzi. Władomir bufet III kl., Łódź Fabryczna. 2558g

2-POKOJOWE komfortowe i lokal handlowy w Gliwicach zamienię na mieszkanie w Krakowie lub okolicy. Oferty Czytelnik Gliwice pod „Zdecydowany”.

ZAMINIĘ 2 - pokojowe komfortowe mieszkanie w śródmieściu Krakowa na podobne lub większe w Katowicach. Oferty Czytelnik Katowice pod „2757”. 2625g

Lokale handlowe ZAPROWADZONY GABINET DENTYSTYCZNY w pow. katowickim, w centrum przemysłowym, natychmiast i samotnej osoby do wdzierżawienia. Oferty do Czytelnika Katowice pod „2827”. 2561g

Lekarskie DENTYSTA Bolesław Killan powrocił. Gliwice, Zwycięstwa 37. 3315g

DR MED. SZUMSKI JAN, powrocił. Bytom, Mickiewicza 7, tel. 35-22, specjalista chorób skórnych i wenerycznych, przyjmuje od godz. 16-18. 2578g

Rauka i Sztuka KSIĘGOWNI z prebitką, jednolity plan kont wyucza do całkowitej pewności bilansowej. Katowice, Krakowska 8/2. 2605g

Państw. Szkoła Samochodowa Katowice, ul. Jagiellońska Nr 23, gmach Wydz. Motorystyki Urzędu Wojew., pokój 147, godz. 8-15. Szkolenie kierowców szybko, tanio. Nowy 6-tygodniowy kurs II sierpnia br. Nauka rano lub wieczorem. Zniżki koleje. Po egzaminie Wydział Motorystyki wydaje prawa jazdy. Pośię zapłaty ograniczona 3240

UNIEWAŻNIAM skradzione wszystkie dokumenty na nazwisko Jakub Ajnszpan Wałbrzych, Roll Zymierskiego 50. 2512g

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty osobiste na nazwisko Kondak Stanisław, Zabrze, ul. Poznańska 2. 2509g

UNIEWAŻNIAM skradzioną deklarację wierzności, listę narodów oraz wszelkie inne dokumenty na nazwisko Jan Ryś, Tychy, ul. Paprociańska 39. 2477g

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację wydawaną przez Izbę Skarbową w Poznaniu na nazwisko Eugenja Krogulaka. 2470g

UNIEWAŻNIAM skradzioną legitymację tramwajową oraz bilet miesięczny, wydany na nazwisko Czarnecki Stanisław, zamieszkał Stolarzowiec, ul. Florjana nr 16. 2480g

UNIEWAŻNIAM skradzione: kartę rozpoznawczą, kartę rejestracyjną WKU Jasio, na nazwisko Bronisław Klus, Gliwice, Jagiellońska 20. 2565g

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną WKU Jasio, na nazwisko Bronisław Klus, Gliwice, Jagiellońska 20. 2565g

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty: kartę rozpoznawczą, wystawioną w Jaworznie, kartę poborową RKU Wadowice, kartę rejestracyjną na nazwisko Dubiański Leopold. 2562g

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację szkolną nr 1148, wystawioną przez Państwowe Gimnazjum i Liceum Koedukacyjne w Katowicach na nazwisko Tomaszewska Helena. 2550g

UNIEWAŻNIAM zgubione prawo jazdy i wszystkie dokumenty na nazwisko Wleczerek Rudolf. 1872c

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty nr 6226, na nazwisko Kurezwski Bolesław, zam. Wałbrzych-Sobocien. 4559d

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rozpoznawczą, wydaną w Rzeszowie na nazwisko Gniewek Władysław, Sobocien. 4559d

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty, legitymację Urzędniczą, kartę renowacyjną na nazwisko Holobó Józef, Wałbrzych — Sobocien. 4503d

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty, świadectwo renowacyjne, grupę „A” oraz awolizację z obrotu na nazwisko Daniel Krystyna Kamienica 319. 4585d

UNIEWAŻNIAM skradzioną warszawską kartę rozpoznawczą, wydaną 1942 r. na nazwisko Jurkowski Jerzy, Bielsko, Dąbrowskiego 12. 4565d

UNIEWAŻNIAM zgubioną listę narodowości na nazwisko Deda Wiktor, Urbanowice, pow. Pszczyzna. 2536g

UNIEWAŻNIAM skradzioną legitymację pracy, legitymację związku zawodowego i kolejową. Urbanowska Anna, Katowice, Biskupa Lisieckiego 32. 2543g

UNIEWAŻNIAM zgubione tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego nr 47347, wydane na nazwisko KUBERCZYK Gerhard, zamieszkały w Rokietnicy, ul. Wojska Polskiego 7. 2613g

KTO wie o Tatarszym Władysławie, proszony jest o powiadomienie żony. Katowice, Warszawska 33/4. 2593g

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: książeczkę wojenską, dowód osobisty oraz dowód posiadania koni na nazwisko Katołk Antoni, Welnowiec, Agnieszki 12. 2537g

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty: legitymację kolejową 42142 i inne na nazwisko Pająk Edward, Gliwice, ul. Kalidy 11a. 2521g

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę majątkową na nazwisko Markowska Rozalia zamieszkała w Rostecze, gmina Wysoka Góra nr 30. 2517g

UNIEWAŻNIAM zgubione tymczasowe zaświadczenie narod. polskiej nr 32495 na nazwisko Józef Ciupka, Pyzłowice, Oferty Czytelnik Chorzów, pod „Jadwiga”. 2585g

ZAMIENIĘ 3-pokojowe mieszkanie w centrum Katowic na 4-pokojowe również w centrum Katowic. Koszty remontu i przeprowadzki pokryje. Oferty do Czytelnika Katowice pod „2642”. 2450g

To pewna, że nie jest ona opracowaniem popularnym, jak np. modna przed kilkunastu laty „Historia świata” Welsa. Nie tylko nie upraszcza faktów, ale nie cofa się przed analizą bardzo nieraz zawiłych zagadnień. Niezwykle jasno jest przedstawiona sprawa wielkiej inflacji Johna Law'a we Francji, którą historycy zbywają zazwyczaj kilkoma słowami. Pomimo tego uczeń z liceum będzie też książkę czytał nie tylko z prawdziwym pożytkiem, ale z niesłabnącym zaciekawieniem. Pomimo tego człowiek o normalnym wykształceniu gimnazjalnym nie znajdzie w niej nic takiego, co by mu ułatwiło trudność w rozumieniu. Jest to niewątpliwie zaleta jasnego, przejrzystego stylu, jest to wynik rzadkiego połączenia matematycznego wykształcenia autora z jego humanistycznym sposobem myślenia. Konstrukcję dzieła dyktował inżynier, i dlatego jest planowa i mocna, ujęta w wiązany najściślejszej logiki. Wnętrze wybudował filozof z zamiłowaniem, i dlatego nie brak tam żadnego szczegó-

gółu, który miał jakikolwiek wpływ na rozwój kultury i cywilizacji. Owszem — jest jeden brak i właśnie w tym kompleksie dość dziwny. Ten brak nazywa się: pominięcie gotyku. Obok feudalizmu i zarliwosci religijnej, sięgającej swych szczytów w wyprawach krzyżowych, gotyk jest trzecią charakterystyczną cechą średniowiecza. Według doktryny ekonomicznej jeden robotnik budowlany zatrudniony dziesięciu robotników innych branż. Pomyślmy teraz, że wielkie świątynie gotyckie budowały się nieraz przez wiele dziesiątków lat, że było ich dużo — znajdują się w każdym większym mieście, że o każdym świątyni budowano też oprócz świątyni zamczyska — niektóre z nich uznane były za cuda świata, jak sala w Malborku — że było to także budownictwo, które przetrwało po dziś dzień, sześćset czy osiemset lat. Niepodobna przyjąć, żeby ten rozmiar budowlany nie odbił się na życiu gospodarczym. Dlatego brak nam tego gotyku w dziejach gospodarczych świata. Jeśli istotnie nie odegrał

większej roli, to należało by może wytłumaczyć, dlaczego? Wspomniano przecież nawet braci Gobelina, Wierzyńska oraz przejawy o wiele mniejszym, jak się zdaje, znaczeniu. Ale to jest ten wyjątek, który potwierdza regułę. Regułą zaś jest w tej książce: olbrzymia wiedza, podana jasno i zrozumiale; doskonała architektura konstrukcji, wytrzymana do ostatniej linii; konsekwencje w dążeniu za nią przewodnią pomimo dygresyj w dziedzinie polityki i kultury; no i to „nastawienie” autora, które mu każe co chwila zwracać się ku terenowi rodzinnemu, porównywać, wykazywać błędy i niedociągnięcia ku przestrodze na przyszłość. Albowiem: „Wielkość narodu — jak mówi autor na stronie 187 — może być właśnie mierniczą w każdej epoce wielkością lub małością ludzi, którzy na wydatki, których wydziela jak esencję ze swej narodowej substancji po to, by oni, twory organiczne narodu, kształtowali nadal swego własnego twórcę, to jest naród.” Andrzej Ziemięcki.

OSWIADCZAM, że Wytwórnia mydła „Lew” w Białyńcu Kamieniu, ul. Niepodległości nr 3 nie ma nie wspólnego z innymi Wytwórniami mydła. 4574c

MALARSKI zakład Jerzy Potyrcha, Katowice, Mariacka 5, telefon 350-51, wykonywane wszelkie prace wchodzące w zakres malarstwa pokojowego, olejne i klejowe oraz dekoracje wnętrz, sztyldy itp. 2610g

Na czasach...

Górnicy wypoczywają w Łądku

Wieczorem na Nysie Kłodzkiej

Arch. Fot. „Dziennika Zachodniego”

Katowice. Bogate w lasy i roślinność Śnieżne Góry kłodzkie kryją w sobie światowej sławy uzdrowisko — Łądek Zdrój. Łągodny klimat, południowa wystawa, duża ilość dni słonecznych w roku, sąsiedztwo obrzymym kłom pleksów drzew liść astych i iglastych, wpływają łagodząco na wahanie ciepłoty powietrza i oszczędzają gospodarce ciepłą energię ludzkiego. Wybitne właściwości lecznicze zawdzięcza Łądek licznym i niezwykle obfitym radocznym ciepłom siarkowym, których ciepłota naturalna dochodzi do 29° C. Z tych więc powodów Łądek-Zdrój nadaje się na leczenie najbardziej „popularnych” dolegliwości jak: reumatyzm, wszelkiego rodzaju choroby stawów, stany pourazowe (leczenie inwalidów wojny i pracy), choroby kobiece, dróg oddechowych, wyczerpania nerwowe, zatrucia metalami itp.

Urlopy...

Kilkadziesiąt pięknych, nieszkodzonych przez wojnę willi piętrowych tworzy dzielnicę zdrową, połączoną ul. Kościuszką z miasteczkiem Łądek. Zdrój łądkowski kipi życiem! Tak jak Katowice, Gliwice, czy Sosnowiec są obrazem Śląska pracującego — Łądek jest symbolem Śląska wypoczywającego, wymieniającego swe akumulatory po całorocznej wyjątkowej pracy. Kogo tu niema? Są tramwajarze, harcerze katowicki, nauczyciele, samorządowcy Śląsko-dąbrowscy i warszawscy, hutnicy a szczególnie licznie górnicy! Górnicy nadają ton życiu wczasowemu w Łądku-Zdroju. W kilkunastu obszernych willach przebywa z górą 600 górników. Nazwy tych will zostały wzięte z życia górników: „Skarb-

nik”, „Filary”, „Ociosy”, „Barbórka”, „Szygar”, „Górniki”, „Szczęść Boże”, „Węgiel”, „Gliwiczanka”, lub Anna, Ludwik, Gnom, Jadwiga, Rokitnica, Miechowice (nazwy kopalń).

Jak żyje górnik na wczasach

Górnicy opowiadają, że na śniadanie otrzymują do 30 gr masła lub marmelady, dowolną ilość chleba i kawę białą, słodzoną. W niedzielę podają kawę ziarnistą. Obiad składa się zasadniczo z zupy, porcji mięsa do 150 gr, ziemniaków z jarzyną, kompotu lub ciasta. Obiady są zazwyczaj tuśte. Przy obiadach górnicy otrzymują prowiant na podwieczorek. Kolacje są przeważnie gorące, z dodatkiem chleba obłożonego kielbasą i herbaty. Kto potrzebuje zjeść więcej, zgłasza się po „repetę”. Górnicy przybierają na wczasach przeciętnie do 2 kg. We dług wyjaśnienia inspektora wczasów Karpaty, wyżywienie górnika na wczasach zawiera 4—5 tys. kalorii.

A jaki jest program dnia? Program dnia górnika na wczasach jest tak ułożony, by w r. czym nie krepował jego wolnego czasu.

W soboty urządza się tańcówki w domu świetlicowym. Zabawy te mają jedną wadę — mówią niektórzy że nie można dostać wódki! Są jednak i tacy, którzy na ten brak nie narzekają. Wielu górników leczy się w domu zdrowym, pobiera kąpiele borowinowe, mineralne, elektryczne i inne zabiegi.

W dzień podziwiają piękno natury, okolic Łądku, wieczorem bawią się, by nocą spać smacznie i spokojnie.

Dwa razy dziennie, z rana i wieczorem kuracjusze w Łądku piją wodę ze „Źródła Chrobrego”.

Sezon lipcowy w Łądku szczególnie bogaty w przeżycia: górnicy jugosłowiańscy przybyli tu na wczasy, stwarzając naszym atrakcję nieładną. Bo to n by języka nie zna, a w sercu czuje przyjaźń, no i dogadać się trzeba o tym i o-wym. W święto 22 lipca Jugosłowianie ze swoim sztandarem wzięli razem z górnkami śląskimi z orkiestrą górniczą na czele, udali w pochodzie i akademii. Szli również hutnicy, samorządowcy, harcerze z proporzycami, dając nawet na wczasach wyraz swoim uczuciom wobec wyzwolonej Ojczyzny.

Zaglądamy do domu wczasów górnika „Szygar”, by zetknąć się z naszym towarzyszem pracy pogwarzyć o tym co go raduje i co boli. Są tu starzy „wasci” górnicy są młodzi, są wreszcie pracownicy umysłowi obojga płci.

— Czy zapomnieliście choć na chwile o swej ciężkiej pracy, o dymiących kominach kopalń — pytamy kilku starszych górników.

— Ha, już żeśmy zapomnieli. Żyjemy tu „jak u Pana Boga za piecem”. Powietrze jak balsam, słonko uśmiecha się do człowieka, no a ten co by powiedział chciał, że ma głód, zgrzeszyłby bardzo.

Jej naturalna ciepłota wynosi 28° C. Woda ma smak... nieszwieży jak jaj, ale leczy świetnie narządy trawienia, drogi oddechowe, moczowe, no i podobno wpływa dodatnio na cerę, to też szczególnie nasza pleć piękna myje nią starannie twarz i ręce. Mimo specyficznego smaku wodę tę w Łądku piją wszyscy, a są i tacy, co się w niej myją i kąpią, przychodząc do źródła z dużymi dzbankami lub garnkami.

Picie należy przerwać w razie objawów zaburzeń żołądkowych. Znaczy to, że organizm już więcej siarku nie potrzebuje. Źródło „Chrobrego” znajduje się w centrum Zdroju, w oprawie marmurowej. Oprócz źródła „Chrobrego” dużym wzięciem cieszy się „ośła łąka” — miejsce kąpiel: słonecznych dla wczasowiczów. Przepływająca przez Łądek rzeka górską z liczny mostkami i zaporami przyciąga zapalonych wędkarzy.

Perypetie z taksą

Z dniem 1 lipca br. Centr. Zw. Zawodowy Górników w Polsce przejął na polecenie Ministerstwa Przemysłu wszystkie domy wypoczynkowe od Zjednoczeń Węglowych, przez co górnik zyskał bezpośredni wpływ na organizację wczasów i sposób odżywiania w domach wypoczynkowych. Dotąd Zw. Zaw. Górników miał tylko nadzór nad wczasami, finansowo one jednak były przez Zjednoczenia. Rzecz jasna, że kto finansuje ten chce rządzić. W tej sytuacji u jednych było dobrze, u drugich gorzej. Obecnie Zjednoczenia przekazują przypadające na nich koszty na ogólne konto wczasów i akcja wczasów zorganizowana będzie jednolicie według życzeń górnika.

Łądek jest największym w Polsce ośrodkiem wypoczynkowo-zdrowotnym dla górnictwa. Przez domy wypoczynkowe w Łądku przeszło w bież. roku już około 5 tys. górników.

Nie trzeba podkreślać, jak dodatni wpływ mają wczasy na wydajność pracy górnika.

Dopiero po powrocie z wca-

sów górnik konstataje, co zyskał przez krótki letni wypoczynek.

Zw. Zawodowy Górników natrafia jednak na pewne trudności, w uiszczaniu t. zw. opłaty kuracyjnej za górników. Komisja Uzdrawiskowa żąda bowiem po 200 zł za każdego wczasowicza, w czym mieści się już 40% zniżki. Zważywszy, że górnik ogółem płaci 540 zł za 14 dni pobytu na wczasach, taksa kuracyjna wybitnie podraża ogólny budżet wczasów.

KCZZ w Warszawie w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia zalecała Zw. Górników zawarcie umowy z Komisją Zdrojową tej treści, by od każdego wczasowicza opłacać tylko po 3 zł dziennie, czyli 62 zł za turnus. Komisja Zdrojowa wytycznych tych jednak nie przyjęła i żąda nadal 200 zł od osoby, wobec czego Zw. Zawodowy Górników wpłaca zaliczkowo tylko po 3 zł za dzień od osoby, co przez Komisję Zdro-

jową traktowane jest jako zaliczka. Niewątpliwie Min. Zdrowia ureguluje tę sprawę bez reszty

Za mało pociągów

Dzięki staraniom OKZZ w Katowicach uruchomione zostały na trasie Katowice — Jelenia Góra każdego 16. i 1. oraz 15. i 30 pociągi dla wczasowiczów. W praktyce pociągi te nie rozwiązały jednak problemu. Są one przepełnione. Pomyśleć, że z samego Łądku do takiego pociągu wybiera się przeciętnie 800 ludzi, a gdzie inne miejscowości: uzdrowiskowe? Aby problem jako tako rozwiązać, musiałby w odpowiednich dniach w miesiącach kulminacyjnego ruchu urlopowego kursować na trasie Jelenia Góra — Katowice co najmniej 3 pociągi dla wczasowiczów.

Jakby nie było — mimo wszystko — w Łądku jest dobrze!

J. A. CZ.

W 950-tą rocznicę

Mieszkania dla najbiedniejszych

Gdańsk (ZAP). 10 sierpnia Gdańsk będzie święcił 950-lecie swego historycznego istnienia. Zarząd Miejski postanowił godnie uczcić tę wielką rocznicę w dziejach miasta i w tym celu zainicjował powołanie komitetu obchodu.

Zebranie organizacyjne komitetu odbyło się w Ratuszu Staromiejskim. Wiceprezydent Zakolski powiadomił zebranych, że wysoki protektorat nad uroczystościami raczył objąć Prezydent

Bolesław Bierut. Na jego życzenie obchód rocznicy odbędzie się w skromnych ramach, a pieniądze preliminowane pierwotnie na urządzenie uroczystości jubileuszowych przeznaczono na odbudowę domu przy ul. Lignickiej 16 w Gdańsku.

Dom ten został już kosztem 5 i pół mil. zł, odbudowany i w dniu uroczystości, 22 najbiedniejsze rodziny pracujące otrzymają w nim mieszkania 2 pokojowe z kuchnią.

SPORT

170 zawodników z 19 klubów

Rekordowa obsada pływackich mistrzostw Polski

Bielsko. W dniu dzisiejszym rozpoczynają się w Bielsku pływackie mistrzostwa Polski. Lista zgłoszeń zawodników, która została już zamknięta, przedstawia się imponująco. Na liście tej znajduje się 170 zawodników i zawodniczek, reprezentujących 19 klubów pływackich. Klubami, które zgłosiły swych zawodników do mistrzostw są: Wisła i Cracovia z Krakowa, Elektryczność z Warszawy, Filmowiec, AZS i Zjednoczeni z Łodzi, Grom z Gdyni, Warta, HCP i San z Poznania, Astra z Krotoszyńska, AZS z Wrocławia, KSZO z Ostrowca oraz ze Śląska: Pogoń Katowice,

Piast Gliwice, Polonia Bytom, BBTS z Bielska, Siemianowiczanka i Zjednoczenie z Zabrza.

Imponująco również przedstawiają się obsady poszczególnych konkurencji, wobec tak licznych zgłoszeń zawodników. Najbardziej atrakcyjnym punktem zawodów będzie, zgodnie z przypuszczeniem, konkurencja w stylu dowolnym panów (eraw), w której udział biorą wszyscy ci, którzy mają coś do powiedzenia w pływactwie polskim. Sensacyjnie wprost zapowiada się pojedynek czterech najlepszych dziś crawlistów Polski: mistrza Ramoli z pretendentami do tytułów: Marchlewskim (Gdynia), Rybkowskim (Ostrowiec) i Dziemem (Bielsko). Po raz pierwszy, od chwili poczynienia postępów przez naszych zawodników, dojdzie zatem do sensacyjnego pojedynku na 100 m. Ramoli z Marchlewskim, a na pozostałych dystansach z

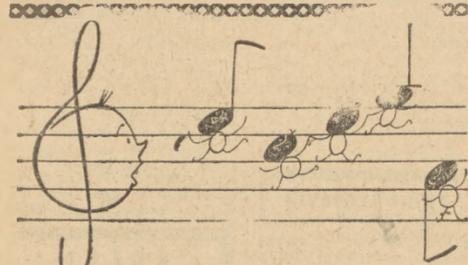
resztą zawodników, wśród których, obok wymienionych, podkreślić należy jeszcze Czuperskiego (Warszawa), Manowski (Łódź), Taedlinga (Poznań), Papesa (Bytom), Nogaja i Kalużę (Katowice), Fudałę (Gliwice), Korneckiego (Kraków). Tak silnej i wyrównanej obsady mistrzostwa Polski dotąd nie miały to też start wszystkich zawodników budzi zrozumiałe zainteresowanie.

Podobna obsada ma miejsce również w konkurencjach stylem klasycznym oraz w konkurencjach żeńskich (st. klasycznym).

Tegoroczne mistrzostwa Polski posiadać będą pewną nowość, którą będzie rozkład konkurencyj na wszystkie 3 dni (sobota, niedziela, poniedziałek). Dotąd praktykowane było, że wszystkie konkurencje przeprowadzono w ciągu 2 dni, pozostawiając na ostatni dzień konkurencje 1.500 m. st. dowolnym panów. Skut-

kiem tego program zawodów był przeciążony, a sami zawodnicy przez start w kilku konkurencjach wykazywali zmęczenie, co odbijało się ujemnie na osiągniętych wynikach. W Bielsku nastąpi pod tym względem zmiana. Na trzeci dzień mistrzostw obok 1.500 m. pozostawiono szereg innych konkurencji, jak 400 m. dów. pan., 200 m. klas. panów i inne, które również należą do atrakcyjnych numerów programu mistrzostw.

Otwarcie mistrzostw, defilada zawodników, powitania itp. nastąpi w sobotę o godz. 16. O godzinie 10 tego dnia nastąpi już eliminacje w szeregu konkurencji. Również w niedzielę w godzinach rannych odbędą się eliminacje a po południu finały. Ostatnie konkurencje mistrzostw odbędą się w poniedziałek o godzinie 10, a zakończenie mistrzostw z rozdaniem nagród nastąpi o godz. 14.

PIOSENKI CZYTELNIKA

Muzyka: **FR. LESZCZYŃSKA**
I nagle żal... — tekst: **A. NOWICKI**
Marsz robotniczej Łodzi — tekst: **H. ROSTWOROWSKI**
Nigdzie nie jest tak dobrze, jak w niebie... — tekst: **K. I. GALCZYŃSKI**
Warszawa — tekst: **H. ROSTWOROWSKI**
Cena egz. 70.— zł. :: Sprzedają księgarnie 3263

CENTRALA DOSTAW DRZEWNYCH P. W.
zakup natychmiast:
SILNIK ELEKTRYCZNY
55—60 KW, 500 V, 970 obr. min. 50 per. herm., pierścieniowy wraz z rozrusznikiem olejowym i wyłącznikiem, oraz 1 motor do samochodu osobowego Greif - Stocrer.
Oferty kierować: **KATOWICE, ul. Zamkowa 3**
Wydział Gosp. i Zaopatrzenia (PAP) 3364

NA SEZON SZKOLNY!
poleca: zeszyty, bruliony, bloki rysunkowe, preparatki, bloki listowe, notesy itp.
Linia ZAKŁADY PAPIERNICZO-PRZETWÓRCZE Sp. z o. o.
KRAKÓW, UL. DIETLA 31 :: TEL. 584-52
Prowincja za zaliczeniem pocztowym.
Na żądanie wysyłamy cenniki. 3182

SPÓŁDZIELNIA PRACY Pracowników i Użytkowników Transportowo-Komunikacyjna z odpowiedzialn. udziałami

„TRANSPORT” w CZĘSTOCHOWIE, AL. WOLNOŚCI NR 11
Telefon nr 15-40

zawładom'a, że z dniem 16 sierpnia br. zostaną uruchomione nowe linie komunikacyjne na następujących trasach: 3371

1. Kluczborek — Częstochowa	odj. godz. 6.00
2. Częstochowa — Kluczborek	„ „ 16.00
3. Praszka — Częstochowa	„ „ 6.00
4. Częstochowa — Praszka	„ „ 16.00
5. Brzeźnica — Częstochowa	„ „ 6.30
6. Częstochowa — Brzeźnica	„ „ 18.00
7. Częstochowa — Wieluń	„ „ 6.30
8. Wieluń — Częstochowa	„ „ 15.00

Rozwój ruchu turystycznego w rejonie Wałbrzycha

Wałbrzych. W lokalu Dolnośląskiego Związku Popierania Turystyki odbyła się konferencja turystyczna, w której z ramienia Polskiego Towarzystwa Turystycznego w Warszawie wzięli udział rektor Goetel dyr. biura Małachowski i red. Szczepański. Władze miejscowego Związku reprezentowali wiceprezes Witkowski i członek zarządu Drabik, a Dolnośl. Spółdzielnię Turystyczną Janiszewski.

Przedstawiciele naczelnych władz P. T. T. mieli za zadanie zapoznanie się z dotychczasowym dorobkiem turystycznym na tych terenach, jak również chcieli się zorientować w dalszych możliwościach rozwojowych dolnośląskiej turystyki. Po wspólnych naradach postanowiono w celach unifikacji ruchu turystycznego, że członkowie Dolnośl. Zw. Pop. Turystyki będą również

członkami P. T. T. Ze składek, pobieranych na rzecz Związku, pewien procent będzie przekazywany do P. T. T., wzamian za co członkowie Związku otrzymają wszystkie prawa członków wzdających P. T. T. tj. ulgi w schroniskach P. T. T., a w najbliższej przyszłości również legitymacje konwencyjne i ewentualnie zniżki kolejowe. Każdy członek Związku niezależnie od legitymacji Związku będzie posiadał legitymację P. T. T. Równocześnie ustalono, że należy na terenie Wałbrzycha zorganizować w najbliższym czasie oddział P. T. T.

Sprawa zagospodarowania terenów i podział ich administracyjny był przedmiotem dalszej dyskusji, w toku której ustalono, że wszelkie obiekty turystyczne na terenie powiatów: wałbrzyskiego, kamienioogórskiego, dzierżoniowskiego i świdnickiego zo-

staną przejęte i zagospodarowane przy poparciu P. T. T. przez wałbrzyski oddział Dolnośląskiej Spółdzielni Turystycznej.

Przedstawiciele P. T. T. jednoznacznie stwierdzili, że tereny wałbrzyskie zasługują na szerokie zainteresowanie jako doskonały ośrodek turystyczny i że do tychczasowe wyniki pracy Dolnośląskiego Związku Popierania Turystyki pozwalają przypuszczać, iż tereny te już w najbliższym czasie będą ściągaly wielkie rzesze miłośników natury.

Po konferencji uczestnicy jej udali się na Chełmiec, by zapoznać się z postępem robót prowadzonych przez Dolnośląską Spółdzielnię Turystyczną nad odbudową zrujnowanego schroniska, Stan wykonanych prac wskazuje, że zapowiedziane na Chełmciu uroczystości „Święta Gór” odbędą się w całej okazałości.